

TAMPEREEN
YLIOPISTO

TIETEELLINEN JATKOKOULUTUS

Terveystieteiden yksikkö

OPINTO-OPAS

ISSN 0787-8125

Tampere 2011

SISÄLLYS

1	JOHDANTO		5
2	TIETEELLISEN JATKOTUTKINNON SUORITTAMISEN PÄÄKOHDAT		5
2.1	Jatko-opinto-oikeuden hakeminen ja väitöskirjan/lisensiaatintutkimuksen rekisteröinti		5
2.2	Yliopistoon ilmoittautuminen		6
2.3	Tohtorintutkintoon liittyvien jatko-opintojen suorittaminen ja väitöskirjan teko		6
2.4	Esitarkastajien määrääminen		6
2.5	Painatusluvan myöntäminen väitöskirjaksi tarkoitetulle käsikirjoitukselle		6
2.6	Väitöstilaisuus		6
2.7	Väitöskirjan hyväksyminen		6
2.8	Tohtorin tutkintotodistus		6
3	TOHTORIN- JA LSENSIAATINTUTKINTOJEN VAATIMUKSET		7
3.1	Terveystieteiden tohtorin tutkinto		7
3.2	Terveystieteiden lisensiaatin tutkinto	9	
3.3	Filosofian tohtorin tutkinto		10
3.4	Filosofian lisensiaatin tutkinto	11	
3.5	Lääkieteen tohtorin tutkinto		11
4	HENKILÖKOHTAINEN JATKO-OPINTOSUUNNITELMA		12
5	VÄITÖSKIRJAA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET		13
	Mitä väitöskirjalta vaaditaan		13
	Oppiala		13
	Ohjaaja		13
	Seurantaryhmä		13
	Väitöskirjan tai lisensiaatintutkimuksen rekisteröinti		14
	Väitöskirjan muoto		14
	Ohjeita väitöskirjan käsikirjoituksen laatimiseksi		15
	Esitarkastajien määrääminen		15
	Esitarkastus		16
	Väitöskirjan painatus ja jakelu	17	
	Väitöskirjan julkisuus ja tiedottaminen		18
	Väitöstilaisuus		18
	Vastaväittäjän lausunto ja väitöskirjan arvostelu		18
6	VÄITÖSTILAISUUS		19
	Väitöstilaisuudesta sopiminen		19
	Tarkastuksen julkisuus		19
	Väitöstilaisuudessa noudatettavat muodot		19
7	LSENSIAATINTUTKIMUSTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET		20
8	TIETEELLINEN JATKOKOULUTUSTOIMIKUNTA		21
9	TUTKIJAKOULUT (GRADUATE SCHOOLS)		22
10	TIETOA APURAHOISTA		23
	LIITTEET		
	Liite 1: Jatko-opiskelijasta tohtoriksi		24
	Liite 2: Henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma	25	
	Liite 3: Hoitotieteen tieteellisen jatkokoulutuksen aloitusta suunnitteleville		26
	Liite 4: Terveystieteiden yksikön tieteellisten jatkotutkintojen oppialat	27	
	Liite 5: Ohjeet väitöskirjan kirjallisuusviitteistä ja kirjallisuusluettelosta		28
	Liite 6: Väitöskirjan julkaiseminen Acta-sarjassa		29

1 JOHDANTO

Tämä opas on tarkoitettu Tampereen yliopiston terveystieteiden yksikön tieteellisiä jatkotutkintoja suorittaville opiskelijoille.

Terveystieteiden yksikössä voi suorittaa seuraavat tieteelliset jatkotutkinnot:

- terveystieteiden lisensiaatin ja tohtorin tutkinto
- filosofian lisensiaatin ja tohtorin tutkinto
- lääketieteen tohtorin tutkinto

Tieteellisten jatkotutkintojen oppialat/pääaineet määräytyvät terveystieteiden yksikön oppialojen mukaisesti. Tohtorin- ja lisensiaatintutkinnot muodostuvat henkilökohtaisen jatko-opintosuunnitelman mukaisista opinnoista sekä väitöskirjatyöstä tai lisensiaatintyöstä.

Valtioneuvoston asetuksella yliopistojen tutkinnoista (794/2004) säädetään yliopistoissa suoritettavista alemmista ja ylemmistä korkeakoulututkinnoista sekä tieteellisistä ja taiteellisista jatkotutkinnoista. Voimassa oleva jatkokoulutusopas löytyy yksikön kotisivulta osoitteesta <http://www.uta.fi/hes/opiskelu/tieteellinenjatkokoulutus.html>

Opinnot mitoitetaan opintopisteinä. Yhden lukuvuoden opintojen suorittamiseen keskimäärin vaadittava 1600 tunnin työpanos vastaa 60 opintopistettä. Opintoviikkoihin perustuvan opintojen mitoitustajärjestelmän korvaaminen eurooppalaisella ECTS-opintopistejärjestelmällä perustuu mm. tavoitteeseen parantaa suomalaisten yliopistotutkintojen kansainvälistä vertailtavuutta.

2 TIETEELLISEN JATKOTUTKINNON SUORITTAMISEN PÄÄKOHDAT

Tässä oppaassa esitellään *tieteellisen jatkotutkinnon* suorittamiseen liittyvien vaiheiden pääkohdat seuraavasti: Henkilökohtaista *jatko-opintosuunnitelmaa* käsitellään kohdassa 4. *Väitöskirjaa ja väitöstilaisuutta* koskevat ohjeet ja määräykset esitellään tarkemmin kohdissa 5 ja 6 sekä *lisansiaatintutkimusta* koskevat määräykset kohdassa 7.

2.1 Jatko-opinto-oikeuden hakeminen ja väitöskirjan/lisansiaatintutkimuksen rekisteröinti

Jatko-opiskelijaksi haluavan tulee:

- Valita ala, jolla haluaa suorittaa jatko-opintonsa ja sopia ohjaajan kanssa ohjaussuhteesta.
- Esittää yhdessä ohjaajan kanssa työlle seurantaryhmä.
- Jättää hakemus tieteellisen jatkotutkinnon suorittamiseksi ja laatia sen liitteeksi ohjaajan hyväksymä *henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma* sekä *väitöskirjatutkimuksen tutkimussuunnitelma*, jotka käsitellään tieteellisessä jatkokoulutustoimikunnassa osana opinto-oikeushakemusta.
- Toimittaa hakemus opinto-oikeudesta liitteineen terveystieteiden yksikön jatkokoulutustoimikunnalle, joka käsittelee hakemukset kokouksessaan kerran kuukaudessa. Tarkemmat ohjeet ovat hakulomakkeessa.

Hakulomakkeita saa tulostettua yksikön kotisivuilta:

<http://www.uta.fi/hes/opiskelu/lomakkeet/jatko.html> tai noudettua terveystieteiden yksiköstä.

Johtaja hyväksyy jatko-opinto-oikeuden jatkokoulutustoimikunnan esityksen perusteella.

2.2 Yliopistoon ilmoittautuminen

Opinto-oikeuden saatuaan jatko-opiskelija ilmoittautuu yliopistoon. Ilmoittautumismateriaali lähetetään opiskelijalle yksiköstä. Läsänä olevaksi ilmoittautunut jatko-opiskelija saa peruspalvelutunnuksen tietokonekeskuksen käyttäjäinfosta. Peruspalvelutunnuksella opiskelija voi käyttää yliopiston tietoteknisiä peruspalveluita, muun muassa sähköpostia. Ylioppilaskuntaan kuuluminen on vapaaehtoista. Ellei jatko-opiskelija halua kuulua ylioppilaskuntaan, häneltä ei peritä mitään maksuja. Ylioppilaskunnan jäsenmaksun maksaneet voivat käyttää hyväkseen eräitä opiskelijaetuuksia. Lisätietoja <http://www.tamy.fi/> Kaikki opiskelijaetuisuudet eivät kuitenkaan koske jatko-opiskelijoita.

Myös jatko-opiskelijan tulee ilmoittautua yliopistoon vuosittain kunnes tutkinto on suoritettu.

2.3 Tohtorintutkintoon liittyvien jatko-opintojen suorittaminen ja väitöskirjan teko

Tohtorin tutkinto vastaa yleensä 4 vuoden päätoimista työskentelyä. Tutkinnon sisällön muodostavat väitöskirjatutkimus ja muut jatko-opinnot. Henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma laaditaan yhdessä väitöskirjatyön ohjaajan kanssa. Jatkotutkintoihin liittyvät opinnot on suunniteltu väitöskirjatyön tueksi ja on suositeltavaa, että niiden suorittaminen aloitetaan jo väitöskirjatyön alkuvaiheessa. Väitöskirjatutkimus tehdään työn ohjaajan ja seurantaryhmän ohjauksessa ja tuella.

2.4 Esitarkastajien määrääminen

Valmis väitöskirjan käsikirjoitus ja painatuslupalomake toimitetaan jatkokoulutustoimikunnalle, jonka vastuulukijat perehtyvät käsikirjoitukseen. Johtaja määrää esitarkastajat jatkokoulutustoimikunnan esityksen perusteella.

2.5 Painatusluvan myöntäminen väitöskirjaksi tarkoitetulle käsikirjoitukselle

Esitarkastajien annettua lausuntonsa johtokunta päättää painatusluvan myöntämisestä sekä määrää väitöstilaisuuden vastaväittäjän ja kustoksen. Väitöskirjan painatukseen ja jakeluun liittyvistä asioista löytyvät tarkemmat ohjeet sivulta 17.

2.6 Väitöstilaisuus

Väitöskirja tarkastetaan julkisesti väitöstilaisuudessa. Väittelijä varaa väitöstilaisuutta varten luentosalin, ilmoittaa väitöstilaisuuden päivämäärän yksikön kansliaan hyvissä ajoin ja toimittaa sinne virallista jakelua ja julkista esillepanoa varten 10 kpl väitöskirjoja vähintään 10 päivää ennen väitöstilaisuutta.

2.7 Väitöskirjan hyväksyminen

Yksikön määräämä vastaväittäjä antaa kirjallisen lausuntonsa väitöskirjasta ja siitä, miten väittelijä on osannut puolustaa tutkimustaan väitöstilaisuudessa. Vastaväittäjän lausunnon perusteella johtokunta päättää väitöskirjan hyväksymisestä ja arvostelusta tutkinnon osana.

2.8 Tohtorin tutkintotodistus

Tutkimustyön ohjaaja hyväksyy jatkokoulutuksen opinnot todistusten perusteella ja yksikkö vahvistaa ne tutkintoon sopiviksi ja suoritetuiksi. Kun kaikki tohtorintutkintoon vaadittavat opinnot on suoritettu ja väitöskirja hyväksytty, opiskelija saa yksiköltä tutkintotodistuksen ilman erillistä hakemusta.

3 TOHTORIN- JA LISENSIAATINTUTKINTOJEN VAATIMUKSET

Opinto-oikeus

Yliopistolaissa (558/2009) 37 §:ssä määritellään kelpoisuus tieteelliseen tai taiteelliseen jatkotutkintoon johtaviin opintoihin seuraavasti: Opiskelijaksi voidaan ottaa henkilö, joka on suorittanut:

- 1) soveltuvan ylemmän korkeakoulututkinnon;
- 2) soveltuvan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon; taikka
- 3) soveltuvan ulkomaisen koulutuksen, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin.

Yliopisto voi edellyttää tieteelliseen tai taiteelliseen jatkotutkintoon johtaviin opintoihin opiskelijaksi ottamansa henkilön suorittavan tarvittavan määrän täydentäviä opintoja koulutuksessa tarvittavien valmiuksien saavuttamiseksi.

Tampereen yliopiston tutkintosäännön 9 §:n mukaan tieteelliseen tai taiteellisen jatkokoulutukseen otettavalta edellytetään soveltuvaa ylempää korkeakoulututkintoa tai sitä vastaavaa tutkintoa jonkin muun maan korkeakoulussa. Kelpoinen jatkokoulutukseen on myös henkilö, jolla yksikkö muutoin toteaa olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet.

Tutkintosäännössä 9 §:ssä todetaan edelleen, että jatko-opiskelijoita valittaessa otetaan kelpoisuuden ohella pääsääntöisesti huomioon hakijoiden opinto- ja tutkimussuunnitelmat kuten myös yksikön voimavarojen riittävyys jatkokoulutukseen liittyvän opetuksen ja tarvittavan ohjauksen järjestämiseen.

Johtokunta päättää tarkemmin tieteellisiin, taiteellisiin ja ammatillisiin jatkotutkintoihin ottamisen edellytyksistä ja valinnan perusteista, ellei toisin ole säädetty tai määrätty.

Tieteellisen jatkokoulutuksen tavoitteet

Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista (794/2004) määrittelee 21 §:ssä tieteellisen jatkokoulutuksen tavoitteeksi, että opiskelija:

- 1) perehtyy syvällisesti omaan tutkimusalaansa ja sen yhteiskunnalliseen merkitykseen sekä saavuttaa valmiudet tutkimusalaansa piirissä itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta tieteellistä tietoa;
- 2) perehtyy hyvin oman alansa kehitykseen, perusongelmiin ja tutkimusmenetelmiin; sekä
- 3) saavuttaa sellaisen yleisen tieteenteorian ja tutkimusalaansa liittyvien muiden tieteenalojen tuntemuksen, joka mahdollistaa niiden kehityksen seuraamisen.

Tohtorintutkinnon suorittaminen

Asetuksen (794/2004) 22 §:ssä määrätään, että tohtorintutkinnon suorittamiseksi jatkokoulutukseen otetun opiskelijan tulee:

- 1) suorittaa jatkokoulutuksen opinnot;
- 2) osoittaa tutkimusalallaan itsenäistä ja kriittistä ajattelua; sekä
- 3) laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti.

3.1 Terveystieteiden tohtorin tutkinto

Opinto-oikeus:

Tieteellisen jatkokoulutuksen pohjana on terveystieteiden maisterin tutkinto tai sitä tasoltaan vastaava koulutus. Opiskelija voi hakea väitöskirjatyönsä rekisteröintiä jo ennen perustutkinnon loppuun saattamista ja yksikkö voi harkintansa mukaan myöntää hänelle oikeuden väitöskirjan julkaisemiseen.

Terveystieteiden tohtorin tutkinto koostuu:

- 60 opintopisteen laajuudesta jatkokoulutuksen opinnoista
- väitöskirjatyöstä ja sen julkisesta puolustamisesta

Terveystieteiden lisensiaatin tutkintoon suoritettujen jatkokoulutuksen opinnot voivat korvata terveystieteiden tohtorin tutkinnon jatko-opinnot / jatko-opintoja. Väitöskirjatyön ohjaaja tai alan professori päättää mahdollisten täydennysopintojen tarpeesta.

Jatkokoulutus (yhteensä 60 op):***Hoitotieteen pääaine:***

1. Yleinen jatkokoulutus (9 op)

Yleinen jatkokoulutus sisältää tieteenteoreettisia, metodologisia ja tieteellisen viestinnän opintoja.

2. Jatkokoulutusseminaarit (3 op)

Jatko-opiskelijaksi aikova voi osallistua hoitotieteen järjestämiin jatkokoulutusseminaareihin, mutta kunkin henkilökohtainen opintosuorituksesi hyväksyttävä seminaarityöskentely voi alkaa vasta sen jälkeen, kun ohjaajaksi lupautunut vastuhenkilö hyväksyy alustavan tutkimussuunnitelman.

3. Oman tieteenalan lisäopinnot ja/tai sivuaineopinnot (48 op)

Oman tieteenalan lisäopinnot ja/tai sivuaineopinnot sisältävät perehtymistä omaan tutkimukseen liittyvään tieteenalaan. Tieteenalakohtaisiin opintoihin voi sisältyä esimerkiksi hoitotieteen valtakunnallisen tutkijakoulun kursseja (katso kappale 9.) Lisäopintojen tulee olla pääsääntöisesti syventävien opintojen taseisia opintoja.

Muut terveystieteiden pääaineet:

Jatko-opiskelijaksi aikovan tulee laatia ohjaussuunnitelma ohjaajansa kanssa. Jatko-opintojen ohjaussuunnitelma – lomake lähetetään uudelle jatko-opiskelijalle ilmoitusmateriaalin yhteydessä.

1. Pääaineen jatko-opinnot ja tutkijaseminaarit (30–38 op)

Terveystieteiden tohtorin tutkintoon vaadittavat pääaineen jatko-opinnot ja tutkimusalaan liittyvät opinnot voivat koostua esimerkiksi seuraavista ohjaajan kanssa erikseen sovittavista osasuorituksista:

- Projektin /yksikön järjestämät jatkokoulutusseminaarit
- Tieteenalakohtainen menetelmäkoulutus ja tutkijakurssit
- Valtakunnalliset ja kansainväliset tieteelliset kokoukset
- Tieteelliset tutkimusraportit ja artikkelit (muu kuin väitöskirja)
- Tieteen- tai tutkimusalakohtainen kirjallisuus, kuulustelut ja esseeet

2. Sivuaineiden opinnot (22–30 op)

Sivuaineopintoina suoritetaan ohjaajan kanssa sovittavia aine- ja / tai syventävien opintojen taseisia opintojaksoja ja -kokonaisuuksia tutkimusalalta tai siihen läheisesti liittyviltä tutkimusaloilta.

Kaupin kampuksella järjestettävästä tohtorintutkintoon soveltuvasta jatkokoulutuksen opinnoista löytyy ajan tasalla olevat tiedot osoitteesta:

<http://www.uta.fi/hes/opiskelu/tieteellinenjatkokoulutus.html>

Tampereen yliopiston yhteiset jatko-opinnot löytyvät osoitteesta: <http://www.uta.fi/yti/>

Lisäksi jatko-opiskelijoille lähetetään sähköpostitiedotteita ajankohtaisista jatkokoulutukseen soveltuvista kursseista. Uudet jatko-opiskelijat lisätään automaattisesti jatko-opiskelijoiden sähköpostilistaan, mutta opiskelijoiden itsensä vastuulla on ilmoittaa, mikäli yhteystiedot muuttuvat.

Jatkokoulutuksen opinnot hyväksyy aina väitöskirjatyön ohjaaja. Esimerkkejä eri opintosuoritusten enimmäislaajuuksista on [liitteessä 2](#).

3.2 Terveystieteiden liseniaatin tutkinto

Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista (794/2004) määrittelee 23 §:ssä liseniaatin tutkinnon suorittamisesta seuraavan:

Jatkokoulutukseen otettu opiskelija voi suorittaa liseniaatintutkinnon, kun hän on suorittanut yliopiston määräämän osan jatkokoulutukseen kuuluvista opinnoista ja tutkintoon mahdollisesti sisältyvän erikoistumiskoulutuksen. Liseniaatin tutkintoon kuuluu osana liseniaatintutkimus, jossa opiskelija osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimusalaansa sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä.

Opinto-oikeus:

Tieteellisen jatkokoulutuksen pohjana on terveystieteiden maisterin tutkinto tai sitä tasoltaan vastaava koulutus.

Terveystieteiden liseniaatin tutkinto koostuu:

- 60 opintopisteen laajuisesta teoreettisesta koulutuksesta
- liseniaatintutkimuksesta

Tutkinnon tavoitteet:

Tieteellisen jatkokoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija perehtyy syvällisesti omaan tutkimusalaansa ja kykenee itsenäisesti luomaan uutta tieteellistä tietoa. Liseniaatin tutkinnossa opiskelijan tulee osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimusalaansa sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä.

Jatkokoulutus:

Terveystieteiden liseniaatin tutkintoa varten opiskelijan tulee suorittaa sama jatkokoulutus kuin terveystieteiden tohtorin tutkintoon (ks. 3.1). Teoreettisen koulutuksen opinnot hyväksyy aina liseniaatintutkimustyön ohjaaja. Esimerkkejä eri opintosuoritusten enimmäislaajuuksista on [liitteessä 2](#).

Kaupin kampuksella järjestettävästä tohtorintutkintoon soveltuvasta jatkokoulutuksen opinnoista löytyy ajan tasalla olevat tiedot osoitteesta:

<http://www.uta.fi/hes/opiskelu/tieteellinenjatkokoulutus.html>

Tampereen yliopiston yhteiset jatko-opinnot löytyvät osoitteesta: <http://www.uta.fi/yti/>

Lisäksi jatko-opiskelijoille lähetetään sähköpostitiedotteita ajankohtaisista jatkokoulutukseen soveltuvista kursseista. Uudet jatko-opiskelijat lisätään automaattisesti jatko-opiskelijoiden sähköpostilistaan, mutta opiskelijoiden itsensä vastuulla on ilmoittaa, mikäli yhteystiedot muuttuvat.

3.3 Filosofian tohtorin tutkinto

Opinto-oikeus:

Filosofian tohtorin tutkintoa suorittamaan yksikkö voi hyväksyä henkilön,

- 1) joka on suorittanut suomalaisessa korkeakoulussa ylemmän korkeakoulututkinnon;
- 2) joka on suorittanut ulkomaisessa korkeakoulussa tasoltaan 1 kohdassa tarkoitettua tutkintoa vastaavan tutkinnon;
- 3) jolla koulutusyksikkö muuten toteaa olevan 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua tutkintoa vastaavat tiedot ja valmiudet

Opiskelija voi hakea väitöskirjatyönsä rekisteröintiä jo ennen perustutkinnon loppuun saattamista ja yksikkö voi harkintansa mukaan myöntää hänelle oikeuden väitöskirjan julkaisemiseen.

Filosofian tohtorin tutkinto koostuu:

- 60 opintopisteen laajuisesta teoreettisesta koulutuksesta (pääaineen jatko-opinnot ja tutkijaseminaarit 30–38 op sekä sivuaineiden opinnot 22–30 op)
- väitöskirjatyöstä ja sen julkisesta puolustamisesta

Filosofian lisensiaatin tutkintoon suoritettujen jatkokoulutuksen opinnot voivat korvata filosofian tohtorin tutkinnon jatko-opinnot/jatko-opintoja. Väitöskirjatyön ohjaaja tai alan professori päättää mahdollisten täydennysopintojen tarpeesta.

Jatkokoulutus (yhteensä 60 op):

1. Pääaineen jatko-opinnot ja tutkijaseminaarit (30–38 op)

Filosofian tohtorin tutkintoon vaadittavat pääaineen jatko-opinnot ja tutkimusalaan liittyvät opinnot voivat koostua esimerkiksi seuraavista ohjaajan kanssa erikseen sovittavista osasuorituksista:

- Projektin/yksikön järjestämät jatkokoulutusseminaarit
- Tieteenalakohtainen menetelmäkoulutus ja tutkijakurssit
- Valtakunnalliset ja kansainväliset tieteelliset kokoukset
- Tieteelliset tutkimusraportit ja artikkelit (muu kuin väitöskirja)
- Tieteen- tai tutkimusalaakohtainen kirjallisuus, kuulustelut ja esheet

2. Sivuaaineiden opinnot (22–30 op)

Sivuaaineopintoina suoritetaan ohjaajan kanssa sovittavia aine- ja/tai syventävien opintojen taseisia opintojaksoja ja -kokonaisuuksia joltakin tutkimusalan kannalta tärkeältä ja omaa tutkimusta tukevalta alalta.

Jatkokoulutuksen opinnot hyväksyy aina väitöskirjatyön ohjaaja. Esimerkkejä eri opintosuoritusten enimmäislaajuuksista on liitteessä 2.

Kaupin kampuksella järjestettävästä tohtorin tutkintoon soveltuvasta jatkokoulutuksen opinnoista löytyy ajan tasalla olevat tiedot osoitteesta:

<http://www.uta.fi/hes/opiskelu/tieteellinenjatkokoulutus.html>

Tampereen yliopiston yhteiset jatko-opinnot löytyvät osoitteesta: <http://www.uta.fi/yti/>

Lisäksi jatko-opiskelijoille lähetetään sähköpostitiedotteita ajankohtaisista jatkokoulutukseen sovel-

tuvista kursseista. Uudet jatko-opiskelijat lisätään automaattisesti jatko-opiskelijoiden sähköpostilistaan, mutta opiskelijoiden itsensä vastuulla on ilmoittaa, mikäli yhteystiedot muuttuvat.

3.4 Filosofian lisensiaatin tutkinto

Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista (794/2004) määrittelee 23 §:ssä lisensiaatin tutkinnon suorittamisesta seuraavan: Jatkokoulutukseen otettu opiskelija voi suorittaa lisensiaatin tutkinnon, kun hän on suorittanut yliopiston määräämän osan jatkokoulutukseen kuuluvista opinnoista ja tutkintoon mahdollisesti sisältyvän erikoistumiskoulutuksen. Lisensiaatin tutkintoon kuuluu osana lisensiaatintutkimus, jossa opiskelija osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimusalaansa sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä.

Opinto-oikeus:

Tieteellisen jatkokoulutuksen pohjana on ylempi korkeakoulututkinto.

Filosofian lisensiaatin tutkinto koostuu:

- 60 opintopisteen laajuisesta teoreettisesta koulutuksesta (pääaineen jatko-opinnot ja tutkijaseminaarit 30–38 op sekä sivuaineiden opinnot 22–30 op)
- lisensiaatintutkimuksesta

Tutkinnon tavoitteet:

Tieteellisen jatkokoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija perehtyy syvällisesti omaan tutkimusalaansa ja kykenee itsenäisesti luomaan uutta tieteellistä tietoa. Lisensiaatintutkinnossa opiskelijan tulee osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimusalaansa sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä.

Jatkokoulutus:

Filosofian lisensiaatin tutkintoa varten opiskelijan tulee suorittaa sama jatkokoulutus kuin filosofian tohtorin tutkintoon (ks. 3.3).

Teoreettisen koulutuksen opinnot hyväksyy aina lisensiaatintutkimustyön ohjaaja. Esimerkkejä eri opintosuoritusten enimmäislaajuuksista on liitteessä 2.

Kaupin kampuksella järjestettävästä tohtorintutkintoon soveltuvasta jatkokoulutuksen opinnoista löytyy ajan tasalla olevat tiedot osoitteesta:

<http://www.uta.fi/hes/opiskelu/tieteellinenjatkokoulutus.html>

Tampereen yliopiston yhteiset jatko-opinnot löytyvät osoitteesta: <http://www.uta.fi/yti/>

Lisäksi jatko-opiskelijoille lähetetään sähköpostitiedotteita ajankohtaisista jatkokoulutukseen soveltuvista kursseista. Uudet jatko-opiskelijat lisätään automaattisesti jatko-opiskelijoiden sähköpostilistaan, mutta opiskelijoiden itsensä vastuulla on ilmoittaa, mikäli yhteystiedot muuttuvat.

3.5 Lääketieteen tohtorin tutkinto

Opinto-oikeus:

Lääketieteen tohtorin tutkintoa suorittamaan voidaan hyväksyä henkilö, joka on suorittanut lääketieteen lisensiaatin tutkinnon Suomessa tai sitä vastaavan tutkinnon jonkin muun maan korkeakoulussa. Opiskelija voi hakea väitöskirjatyönsä rekisteröintiä jo ennen perustutkinnon loppuun saatta-

mista ja yksikkö voi harkintansa mukaan myöntää hänelle oikeuden väitöskirjan julkaisemiseen.

Lääketieteen tohtorin tutkinto koostuu:

- 30 opintopisteen laajuudesta jatkokoulutuksen opinnoista (yleiskoulutus 8–15 op ja tieteenala-kohtainen koulutus 15–22 op)
- väitöskirjatyöstä ja sen julkisesta puolustamisesta

Jatkokoulutus (yhteensä 30 op):

1. Yleiskoulutus (8–15 op)

Yleiskoulutuksen tulee sisältää opintoja tutkimuksen hyvistä käytännöistä ja tutkimusetiikasta. Yleensä yleiskoulutukseen sisältyy myös yleisten tutkijan taitojen ja tieteellisen kirjoittamisen opiskelua, tieteenteoriaa ja tieteenfilosofiaa, lääketieteen historiaa sekä menetelmäopintoja. Terveystieteiden yksikössä järjestettävien jatkokoulutuskurssien lisäksi opiskelija voi valita tieteenalaan ja tutkimusmenetelmään sopivia kursseja muiden muiden yksiköiden jatkokoulutusohjelmista sekä valtakunnallisesta tieteellisestä jatkokoulutustarjonnasta.

2. Tieteenalakohtainen koulutus (15–22 op)

Tieteenalakohtaisen koulutuksen tavoitteena on syvälinen perehtyminen oman tutkimusalan tietoihin ja tutkimusmenetelmiin sekä alan kehityksen seuraaminen.

Koulutukseen voi sisältyä esimerkiksi seuraavia ohjaajan kanssa sovittavia osasuorituksia:

- Projektin/yksikön järjestämät jatkokoulutusseminaarit
- Tieteenalakohtainen menetelmäkoulutus ja tutkijakurssit
- Valtakunnalliset ja kansainväliset tieteelliset kokoukset
- Tieteelliset tutkimusraportit ja artikkelit (muu kuin väitöskirja)
- Tieteen- ja tutkimusalakohtainen kirjallisuus, kuulustelut ja esheet
- Erikoislääkärin tutkinto voi korvata osan tieteenalakohtaisesta koulutuksesta (eriteltynä erikoislääkärin tutkintoon sisältyvää koulutusta voidaan hyväksyä enintään 8 opintopistettä/5 opintoviikkoa)

Teoreettiset opinnot hyväksyy aina väitöskirjatyön ohjaaja. Esimerkkejä eri opintosuoritusten enimmäislaajuuksista on liitteessä 2.

Kaupin kampuksella järjestettävästä tohtorintutkintoon soveltuvista jatkokoulutuksen opinnoista löytyy ajan tasalla olevat tiedot osoitteesta:

<http://www.uta.fi/hes/opiskelu/tieteellinenjatkokoulutus.html>

Tampereen yliopiston yhteiset jatko-opinnot löytyvät osoitteesta: <http://www.uta.fi/yti/>

Lisäksi jatko-opiskelijoille lähetetään sähköpostitiedotteita ajankohtaisista jatkokoulutukseen soveltuvista kursseista. Uudet jatko-opiskelijat lisätään automaattisesti jatko-opiskelijoiden sähköpostilistaan, mutta opiskelijoiden itsensä vastuulla on ilmoittaa, mikäli yhteystiedot muuttuvat.

4 HENKILÖKOHTAINEN JATKO-OPINTOSUUNNITELMA

Opiskelija laatii yhdessä ohjaajansa kanssa henkilökohtaisen jatko-opintosuunnitelman ottaen huomioon yksikön ohjeet ja pysyväämääräykset tutkintojen jatkokoulutuksen opinnoista. Tarkoituksena on, että kullakin jatkokoulutettavalla on jo varhaisessa jatko-opintojen vaiheessa yksilöllinen ja mahdollisimman sopiva jatko-opintosuunnitelma, joka parhaiten hyödyttää hänen tutkimustyötään.

Opintojen tulee muodostaa tutkimustyön kannalta mielekäs kokonaisuus. Jatko-opintosuunnitelmaan sisältyvistä jatkokoulutuksen opinnoista on tarkemmat ohjeet kunkin tutkin-

non pysyvämääräyksissä kappaleessa 3. Henkilökohtainen jatko-opinto-suunnitelma käsitellään jatkokoulutustoimikunnassa osana opinto-oikeushakemusta. Malli henkilökohtaisen jatko-opintosuunnitelman laatimisesta sekä esimerkkejä eri opintosuoritusten enimmäislaajuuksista on liitteessä 2. Jatko-opiskelijan perustutkinnon vähimmäislaajuuteen sisältyviä opintosuorituksia ei voi lukea hyväksi jatkotutkinnoissa.

5 VÄITÖSKIRJAA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Mitä väitöskirjalta vaaditaan

Väitöskirjan tulee osoittaa tekijän syvällistä perehtyneisyyttä omaan tutkimusalaan, siihen liittyviin tieteenaloihin ja yleiseen tieteenteoriaan, kykyä oman tutkimusalueen piirissä itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä sekä kykyä itsenäisesti luoda uutta tietoa.

Oppiala

Väitöskirjan oppiala/pääaine määräytyy sen aiheen perusteella terveystieteiden yksikön oppialojen mukaisesti, käytännössä väitöskirjaa ohjaavan professorin tai dosentin oppialan mukaan. Oppialat on esitetty liitteessä 4. Väitöskirjatyölle valitaan vain yksi oppiala siinäkin tapauksessa, että väitöskirjatyöllä on kaksi ohjaajaa eri oppialoilta.

Ohjaaja

Henkilön, joka haluaa väitellä tohtoriksi, tulee kääntyä yliopiston opettajan tai tutkijan puoleen (professori tai dosentti), pyytää tätä ohjaajaksi sekä sopia ohjaajan kanssa missä tutkimustyö tullaan suorittamaan, tutkimustyön aiheesta, tutkimusmenetelmistä, toteuttamismahdollisuuksista ja muista vastaavista tutkimustyötä koskevista seikoista.

Väitöskirjatyöllä voi olla 1–2 ohjaajaa, joista ainakin yhden tulee olla tämän yksikön professori tai dosentti ja toisen vähintään tohtorin tutkinnon suorittanut. Poikkeustapauksessa väitöskirjatyön ohjaajana voi toimia myös muun yliopiston dosentti, joka toimii tutkijana Tampereen yliopiston terveystieteiden yksikössä.

Väitöskirjatyön ohjaajan (ohjaajien) tulee omalta osaltaan huolehtia siitä, että väitöskirjaksi tarkoitettu tutkimus täyttää sille asetetut sisällölliset, laadulliset ja muodolliset vaatimukset. Ohjaaja hyväksyy myös jatko-opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman sekä suoritettun teoreettisen koulutuksen.

Seurantaryhmä

Väitöskirjatyöntekijän tueksi perustetaan seurantaryhmä. Seurantaryhmäjärjestelmän tarkoituksena on tehostaa väitöskirjaprojekteja, kohottaa tutkijakoulutuksen laatua sekä parantaa väitöskirjojen tieteellistä tasoa. Jotta seurantaryhmän tehtävä toteutuisi ja sen antama tuki väittelijälle olisi mahdollisimman hyvä, se tulee perustaa jo väitöskirjatyön alkuvaiheessa. Tällöin ryhmän jäsenet voivat riittävän varhain esittää arvionsa aiheesta, kysymyksenasettelusta sekä suunnitelluista tutkimusmenetelmistä. Seurantaryhmä kokoontuu vähintään kerran vuodessa väittelijän tai työn ohjaajan kustusta. Jatko-opiskelija huolehtii, että seurantaryhmän kokouksista kirjoitetaan muistio.

Seurantaryhmään kuuluu väitöskirjatyön ohjaaja puheenjohtajana sekä 2–3 muuta asiantuntijaa, joista vähintään kaksi on tohtorin tutkinnon suorittaneita. Yksi seurantaryhmän jäsen voi toimia myös väitöskirjatyön esitarkastajana. Seurantaryhmän jäsentä ei voida määrätä vastaväittäjäksi.

Tarvittaessa jatkokoulutustoimikunta voi pyytää seurantaryhmältä lausunnon väitöskirjatyön etenemisestä. Lausunnosta tulee käydä ilmi arvio tutkimuksen sisällöllisestä ja muodollisesta kelpoisuudesta, lyhyt arvio tutkimuksen tieteellisestä tasosta sekä mahdolliset muut huomiot. Jatkokoulutustoimikunnan jäsenillä on halutessaan oikeus osallistua seurantaryhmän kokouksiin.

Väitöskirjan tai lisensiaatintutkimuksen rekisteröinti

Jatkokoulutustoimikunta käsittelee tieteelliset jatko-opinto-oikeushakemukset sekä hakemukset väitöskirjan/lisensiaatintutkimuksen rekisteröimiseksi kokouksessaan kerran kuukaudessa. Jatko-opinto-oikeushakemukseen liitetään jatko-opintosuunnitelma sekä väitöskirjatyön/lisensiaatintutkimuksen tutkimussuunnitelma. Tutkimusta rekisteröitäessä jatkokoulutustoimikunta arvioi myös eettiset näkökohdat. Hakemukseen on liitettävä eettisen toimikunnan tai koe-eläintoimikunnan antama tutkimusta puoltava päätös, mikäli kyseessä on ihmiseen tai eläimeen kohdistuva tutkimus. Kokouksen jälkeen väitöskirjatyön/lisensiaatintutkimuksen rekisteröintitiedoista lähetetään kirje väitöskirjatyön/lisensiaatintutkimuksen tekijälle, jota pyydetään toimittamaan tutkimuksensa rekisteröintitiedot ohjaajalle sekä seurantaryhmän jäsenille.

Lomakkeita opinto-oikeuden hakemista ja väitöskirjan/lisensiaatintutkimuksen rekisteröintiä varten saa tulostettua yksikön kotisivuilta: <http://www.uta.fi/hes/opiskelu/lomakkeet/jatko.html> tai nouduettua terveystieteiden yksiköstä.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin eettisestä toimikunnasta löytyy tietoja osoitteesta: <http://www.pshp.fi/default.aspx?nodeid=10079&contentlan=1>

Tampereen yliopiston koe-eläin toimikunnan lupahakemus löytyy osoitteesta:

Väitöskirjan muoto

Väitöskirjaksi tarkoitetun opinnäytteen tulee olla tieteellinen esitys tutkinnon alaan kuuluvasta aiheesta. Väitöskirjaksi voidaan hyväksyä joko monografiaväitöskirja tai ns. osajulkaisuväitöskirja, johon kuuluu useita yhtenäisen kokonaisuuden muodostavia tieteellisiä artikkeleita ja niistä laadittu yhteenveto, joka muodostaa varsinaisen väitöskirjan.

Monografiaväitöskirja on yksin väittelijän nimissä oleva tieteellinen esitys, joka perustuu itsenäisen tutkimustyön aikaisemmin julkaisemattomiin tuloksiin.

Osajulkaisuväitöskirjan yhteenveto-osa on aina väittelijän itsensä laatima. Sen sijaan julkaisuihin voi kuulua myös usean tekijän yhteisjulkaisuja, jos väittelijällä on niissä selvä itsenäinen osuus. Pääsääntöisesti julkaisua saa käyttää vain yhden väitöskirjan osana. Ensimmäisellä kirjoittajalla on etuoikeus julkaisun käyttämiseen väitöskirjassaan. Mikäli joku muu haluaa käyttää ko. julkaisua väitöskirjassaan, tulee siihen saada kirjallinen suostumus kaikilta kirjoittajilta ja työn ohjaajalta. Perustellusta syystä väitöskirjaan voi sisältyä osajulkaisuja, joita on käytetty tai tullaan käyttämään myös toisen väitöskirjan osatyönä. Jos tällaisia osajulkaisuja on enemmän kuin yksi, tulee asia hyväksyttävä jatkokoulutustoimikunnassa etukäteen ennen esitarkastajien määräämistä. Yhteistä osajulkaisua käyttävien väittelijöiden sekä heidän ohjaajiensa tulee tehdä yhteinen kirjallinen selvitys kummankin väittelijän osuudesta ko. tutkimuksen tekemisessä ja julkaisun laadinnassa ja toimittaa se jatkokoulutustoimikunnalle ennen esitarkastajien määräämistä sekä väitöskirjan käsikirjoituksen liitteenä esitarkastajille. Väitöskirjan osa-julkaisuna voi myös käyttää systemaattista kirjallisuuskatsausta mikäli se tuottaa uutta tietoa eikä ole ainoastaan kuvailevaa ja sisältää analyyttisellä menetelmällä tuotetun synteesin.

Väitöskirjassa painettavien julkaisujen tulee olla joko julkaistu tai hyväksytty julkaistaviksi tieteellisissä vertaisarviointia (referee-järjestelmää) käyttävissä aikakauslehdissä tai -kirjoissa. Kustantajalta tulee pyytää lupa julkaisujen käyttöön osana painettua sekä verkkoväitöskirjaa. Väitöskirjan käsikirjoitus voidaan lähettää esitarkastajille, vaikka yksi julkaistavaksi lähetetty osajulkaisu on vailla painettavaksi hyväksymistä. Kun väittelijä toimittaa käsikirjoituksensa jatkokoulutustoimikunnalle esitarkastajien määräämistä varten, mukaan on liitettävä hyväksymisilmoitus niistä osajulkaisuista, jotka on hyväksytty julkaistavaksi, mutta joita ei vielä ole julkaistu tieteellisissä aikakauslehdissä.

Artikkelin julkaiseminen osana pro gradu -opinnäytetyötä ei estä sen käyttämistä väitöskirjan osatyönä.

Ohjeita väitöskirjan käsikirjoituksen laatimiseksi

Väitöskirjassa tulee olla kansilehti, josta ilmenevät väitöskirjan nimi, väittelijän nimi, painatusluvan myöntänyt yksikkö sekä se, että kyseessä on väitöskirja. Kansilehden sisäpuolelta ilmenevät tutkimuksen tekopaikka (tekopaikat) sekä ohjaajan (ohjaajien), esitarkastajien ja vastaväittäjän nimet. Väitöskirja koostuu tavallisesti seuraavista osista:

- Sisällysluettelo (Contents)
- Osajulkaisuväitöskirjassa luettelo julkaisuista, joihin väitöskirja pohjautuu (List of Original Communications). Mikäli jotakin väitöskirjan osajulkaisua on käytetty käytetään osana jotakin toista väitöskirjaa, tieto tästä tulee lisätä väitöskirjan osajulkaisulistat jälkeen.
- Luettelo käytetyistä lyhenteistä (Abbreviations).
- Tiivistelmä (Abstract); 1–2 sivun mittainen tiivistelmä sekä väitöskirjan kielellä että suomeksi
- Lyhyt johdanto (Introduction)
- Analyttinen kirjallisuuskatsaus (Review of the Literature), josta selviää käsiteltävän aiheen kannalta oleelliset taustatiedot, tiedon ja tutkimuksen kehitys ja nykytila. Hyvä kirjallisuuskatsaus johdattelee tutkimuksen kysymyksenasetteluun.
- Tutkimuksen kysymyksenasettelu (Aims of the Study); väitöskirjatutkimukseen kuuluu hypoteesilähtöinen kysymyksenasettelu
- Selvitys käytetyistä aineistoista ja menetelmistä (Materials/Patients/Subjects and Methods)
- Tulokset tai osajulkaisuväitöskirjassa yhteenveto omista tuloksista (Results/Summary of the Results)
- Pohdinta (Discussion), jossa omia tuloksia tarkastellaan kriittisesti menetelmien, sisällön ja niiden merkityksen suhteen sekä verrataan aikaisempaan tietoon alalta
- Yhteenveto ja johtopäätökset (sekä tulevaisuuden näkymät) (Summary and Conclusions)
- Kiitokset (Acknowledgements)
- Kirjallisuusluettelo (References)
- Osajulkaisuväitöskirjassa osajulkaisut (Original Communications)

Osajulkaisuväitöskirjassa tulos- ja pohdintaosassa tulee pyrkiä tekemään synteesiä ja yhteenvetoa tutkimustuloksista osajulkaisujen pohjalta. Ei ole suotavaa, että tulososassa tai varsinkaan pohdintaosassa on merkittävässä määrin suoria lainauksia osatöiden tekstistä tai että väitöskirjan yhteenveto näiltä osin etenee täysin osajulkaisujen jaottelua noudattaen.

Suurin osa väitöskirjoista julkaistaan sekä sähköisessä muodossa että painettuna. Sähköiseen versioon ei aina ole mahdollista liittää osajulkaisuväitöskirjan alkuperäisjulkaisuja. Väittelijän tulee ottaa tämä huomioon yhteenveto-osaa kirjoittaessaan siten, että yhteenveto-osasta muodostuu itsenäinen kokonaisuus. Menetelmät, tulokset ja pohdinta tulee esittää siinä laajuudessa, että niiden ymmärtäminen on mahdollista ilman samanaikaista tutustumista alkuperäisartikkeleihin. Yhteenvedon tulososassa voidaan käyttää samoja kuvia kuin osajulkaisuissa, mutta niissä tulee olla asianmukaisesti tieto alkuperäisistä lähteistä ja lupa tekijänoikeuksien haltijalta eli lehdestä, jossa osatyö on julkaistu. Sama koskee taulukoita, jos ne on kopioitu osajulkaisuista.

Jatkokoulutustoimikunta on laatinut suositukset kirjallisuusviitteiden merkitsemisestä. Ohjeet on painettu tämän oppaan loppuun liitteeseen 5. Mikäli väitöskirja painetaan Tampereen yliopiston Acta-sarjassa, noudatetaan kirjasarjan kirjoitusohjeita, jotka löytyvät osoitteesta: <http://www.uta.fi/kirjasto/tup/index.html>

Esitarkastajien määrääminen

Kun väitöskirjan käsikirjoitus on väittelijän ja ohjaajan mielestä sisällöltään valmis ja ulkoasultaan viimeistelty, työ jätetään esitarkastajien määräämistä varten kolmena täydellisenä kappaleena jatkokoulutustoimikunnalle, jonka vastuulukijat perehtyvät käsikirjoitukseen. Toimikunta puoltaa käsikirjoituksen lähettämistä esitarkastukseen, mikäli katsoo sen olevan valmis tähän vaiheeseen, ja tekee esityksen esitarkastajista.

Tässä vaiheessa jatkokoulutustoimikunnalle jätetään väitöskirjan painatuslupahakemus, jonka lo-make on yksikön kotisivuilla osoitteessa:

<http://www.uta.fi/hes/opiskelu/lomakkeet/jatko.html>

Hakemukseen liitetään

- 1 Lyhennelmä (1–2 sivua) tutkimuksen pääsisällöstä
- 2 Osajulkaisuväitöskirjassa luettelo osajulkaisuista, joihin väitöskirja perustuu. Mikäli kaikkia osajulkaisuja ei vielä ole julkaistu tieteellisissä aikakauslehdissä, mukaan tulee liittää hyväksymisilmoitus niistä osatöistä, jotka on hyväksytty julkaistavaksi, mutta ei vielä julkaistu.
- 3 Väitöskirjan käsikirjoitusluonnos kolmena täydellisenä kappaleena
- 4 Selvitys väittelijän omasta osuudesta kussakin osajulkaisussa. Selvityksessä tulee jokaisen osajulkaisun osalta esittää (soveltuvin osin) väittelijän oma osuus tutkimuksen suunnittelussa, menetelmien kehittämisessä aineiston tai näytteiden keruussa, potilaiden valinnassa ja tutkimisessa, laboratoriotekemisen tekemisessä, tilastoanalyysien suorittamisessa, tulosten tulkinnassa sekä artikkelin kirjoittamisessa. Selvityksen tulee olla sekä väittelijän että väitöskirjan ohjaajan/ohjaajien hyväksymä ja allekirjoittama (1–2 sivua).

Tieto jatkokoulutustoimikunnan kokousajankohdista sekä päivämääristä, joihin mennessä kokouksessa käsiteltävä aineisto tulee jättää, löytyy yksikön kotisivuilta osoitteesta: <http://www.uta.fi/hes/esittely/hallintojajohtaminen/toimikunnat.html>

Esitarkastus

Tieteellisen jatkokoulutustoimikunnan esityksen perusteella johtaja määrää väitöskirjakäsikirjoitukselle vähintään kaksi väitöskirjan alaan perehtynyttä esitarkastajaa, joilla on dosentin arvo. Pääsääntöisesti molempien esitarkastajien tulee olla yksikön ulkopuolelta. Perustellusta syystä toinen esitarkastaja voi olla Tampereen yliopiston dosentti, mikäli hänen varsinainen toimipaikkansa on muualla. Yksi seurantaryhmän jäsen voi toimia myös väitöskirjatyön esitarkastajana.

Esitarkastajien tulee olla esteettömiä toimimaan väitöskirjan asiantuntijoina eikä heillä saa olla yhteisjulkaisuja viimeisten kolmen vuoden aikana väittelijän ja ohjaajan/ien kanssa.

(Esteellisyysperusteet ks. hallintolaki 434/2003 28 §).

Esitarkastajat antavat väitöskirjakäsikirjoituksesta painatusluvan myöntämistä varten yksikölle lausuntonsa noudattaen mitä esitarkastuksesta on määrätty. Esitarkastus tulisi yleensä suorittaa kahden kuukauden kuluessa.

Esitarkastajat voivat ennen lopullisen lausunnon kirjoittamista vaatia asiallisia tai muodollisia korjauksia tai lisä- tai kontrollitutkimuksia. Esitarkastuslausunnossa voidaan esittää painatusluvan myöntämistä tai epäämistä, mutta ei ehdollista päätöstä. Jos lausunnossa esitetään korjauksia, joudutaan esitarkastajalta pyytämään lopullinen lausunto.

Väitöskirjan esitarkastuksen tarkoituksena on varmistaa ennen painatusluvan myöntämistä, että käsikirjoitus täyttää väitöskirjalle asetetut tieteelliset ja muodolliset vaatimukset. Lisäksi esitarkastusmenettely yleensä parantaa kirjoitustyön tasoa. Erityisesti toivotaan esitarkastajalta selkeää kantaa siitä, onko väitöskirjan pohjana oleva tutkimustyö riittävä, vai tarvitaanko lisätutkimuksia. Esitarkastajaa pyydetään lausunnossaan ottamaan kantaa seuraaviin seikkoihin:

1. Väitöskirjan yleinen luonne. Väitöskirjan tieteellisen sisällön ja tärkeimpien tulosten lyhyt kuvaus.
2. Väittelijän itsenäinen osuus tutkimuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa.
3. Aihe ja kysymyksenasettelu. Tieteellinen painoarvo, omintakeisuus, ajankohtaisuus, merkitys sovellutusten kannalta. Kuinka paljon samasta aiheesta on vastaavia aikaisempia tutkimuksia.
4. Tutkimusalan tuntemus. Onko kirjallisuuskatsaus laajuudeltaan ja sisällöltään tasapainoinen ja riittävä. Ovatko kirjallisuusviitteet ajankohtaisia ja kattavia. Hallitseeko väittelijä aihepiirin kirjallisuuden kriittisellä otteella ja pystyykö hän erittelemään aikaisempien julkaisujen ansiot ja heikkoudet.
5. Aineisto. Aineiston laatu, laajuus ja soveltuvuus tutkimusongelman selvittämiseksi. Verrokkiaineiston sopivuus. Onko aineiston keräys pätevä. Onko väittelijä itse suorittanut aineiston keruun ja mikä on ollut hänen osuutensa sen jatkokäsittelyssä.

6. Menetelmät. Menetelmien luotettavuus, soveltuvuus, omintakeisuus ja vaikeusaste. Onko väittelijä kehittänyt uusia menetelmiä tai merkittävästi parantanut aikaisempia menetelmiä paremmin omaan kysymyksenasetteluunsa sopivaksi vai perustuuko väitöskirja esim. valmiista aineistosta kerättyihin tietoihin tai rutiininomaisesti suoritettuihin määrityksiin. Onko tulosten tilastollinen käsittely riittävä ja onko käytetty sopivia tilastollisia menetelmiä.
7. Tulokset ja johtopäätökset. Arvio tulosten luotettavuudesta, uutuusarvosta ja tieteellisestä merkityksestä. Onko kyseessä oleelliselta osaltaan jo aikaisemmin tehtyjen havaintojen varmistaminen vai sisältyykö tuloksiin uusia merkittäviä löydöksiä. Ovatko tulosten perusteella tehdyt johtopäätökset oikeutettuja. Onko tuloksilla näköpiirissä käytännön sovellutuksia terveystieteiden alalla.
8. Pohdintaosassa osoitettu kypsyys. Pohdintaosan asiallisuus, kriittisyys ja selkeys. Onko väittelijä onnistunut erittelemään omien tulostensa ansiot ja heikkoudet sekä vertaamaan niitä kriittisellä tavalla aikaisempaan kirjallisuuteen. Ovatko tehdyt johtopäätökset asiallisessa suhteessa kysymyksenasetteluun, tuloksiin ja alan aikaisempaan tietoon.
9. Kirjoituksen jäsentely ja esitystapa. Onko jäsentely onnistunut, ovatko käsikirjoituksen osat sopivassa suhteessa toisiinsa. Onko tyyli, kieli ja painoasu väitöskirjaksi sopiva ja huoliteltu.

Loppupontena esitarkastaja puoltaa tai ei puolla tutkimuksen julkaisemista väitöskirjana.

Esitarkastuslausuntojen pohjalta johtokunta päättää painatusluvan myöntämisestä ja määrää jatkokoulutustoimikuntaa kuultuaan väitöstilaisuuden kustokseksi yksikön professorin, joka toimii tilaisuudessa yksikön virallisena valvojana, sekä vastaväittäjän (tai vastaväittäjät), jolla tulee olla vähintään dosentin arvo. Vastaväittäjän tulee olla esteetön eikä hänellä saa olla yhteisjulkaisuja viimeisten kolmen vuoden aikana väittelijän ja ohjaajan/ien kanssa.

Väitöskirjan painatus ja jakelu

Väitöskirjan julkaisemiseen on useita vaihtoehtoja. Yleisin tapa on julkaista väitöskirja sähköisenä verkossa sarjassa **Acta Electronica Universitatis Tampereensis** ja sen lisäksi painattaa pieni määrä väitöskirjoja väitöstilaisuutta ja omaa käyttöä varten sarjassa **Acta Universitatis Tampereensis** tai valita painettavan väitöskirjan kustantajaksi muu kustantaja.

Painoprosessille tulee varata riittävästi aikaa ja aikataulusta on jo esitarkastusprosessin aikana sovittava Acta-sarjan julkaisuamannuenssin kanssa, puh.040-1904264, sarjan ohjeet ovat sivulla <http://www.uta.fi/kirjasto/tup/actaohjeet.html>.

Yliopisto tukee väitöskirjan painamis- tai monistuskuluja siten, että kirjasto maksaa yksikön ja kirjaston jakelua varten tarvittavien väitöskirjojen painatuskulut. Tuki maksetaan, Acta Universitatis Tampereensis -julkaisusarjan mustavalkoisen painotyön hinnaston mukaisena. Acta Universitatis Tampereensis -julkaisusarjassa väitöskirjansa julkaisevien ei tarvitse tehdä mitään tuen saadakseen, mutta muiden kustantajien kautta väitöskirjansa julkaisevat saavat tuen laskua vastaan. **Tuen saamisen ehtona on se, että väittelijä antaa luvan julkaista väitöskirjan verkossa sarjassa Acta Electronica Universitatis Tampereensis ja toimittaa sen kirjastoon pdf-muotoon tallennettuna.**

Kymmenen päivää ennen julkista tarkastusta väittelijä toimittaa väitöskirjat yksikölle. Mikäli väitöskirja julkaistaan muussa kuin Acta-sarjassa, väittelijä toimittaa 10 kirjaa yksikköön ja 3 kirjaa Tampereen yliopiston kirjastoon. Acta-sarjassa julkaistavat kirjat kirjapaino toimittaa suoraan yksikköön ja kirjastoon. Väitöskirjaan liitetyistä erillisestä irtolehdestä tulee käydä ilmi, että kyseessä on kyseisen yksikön julkisesti puolustettavaksi hyväksymä väitöskirja sekä väitöstilaisuuden aika ja paikka.

Väitöskirjan julkisuus ja tiedottaminen

Väitöskirjan tulee olla esillä terveystieteiden yksikön omalla virallisella ilmoitustaululla vähintään 10 päivää ennen sovittua väitöstilaisuutta.

Ennen väitöstilaisuutta väitöskirja on luettavissa yliopiston www-sivuilla ja nähtävissä yksikössä. Tiedot väitöstilaisuudesta sekä väitöskirjan saatavuudesta ja nähtävillä olosta ilmoitetaan viimeistään 10 päivää ennen väitöstilaisuutta yksikön ilmoitustauluilla sekä yliopiston ylläpitämällä www-sivuilla.

Viimeistään 10 päivää ennen väitöstä väittelijän tulee täyttää väitösilmoituslomake: <http://www.uta.fi/kirjasto/tup>. Väittelijä voi halutessaan toimittaa kirjastoon myös valokuvansa. Kirjasto tiedottaa väitöksestä tiedotusvälineille lomakkeelta saatujen tietojen pohjalta.

Väitöstilaisuus (ks. kappale 6)

Vastaväittäjän lausunto ja väitöskirjan arvostelu

Vastaväittäjän lausunto on väitöskirjan tieteellisen arvon lopullinen luonnehdinta. Vastaväittäjän lausunnosta tulee ilmetä seuraavat väitöskirjaa koskevat seikat:

- 1 Yleisarvio esitystavasta ja painoasusta.
- 2 Arvio väittelijän osuudesta tutkimuksen suorittamisessa.
- 3 Arvio tutkimuksen sisällöstä (kiinnittäen huomiota samoihin pääkohtiin kuin esitarkastuslausunnossakin, ks. edellä s. 16–17).
- 4 Arvio julkisesta tarkastustilaisuudesta, erityisesti väittelijän kyvystä puolustaa väitöskirjaansa sekä tieteellisesti hahmottaa ongelma-alueita ja tehdä tutkimuksestaan yleistäviä, kriittisiä johtopäätöksiä.
- 5 Lausuntonsa päätteeksi vastaväittäjä ehdottaa väitöskirjatyölle arvosanan.

Käytössä on kolme arvolausetta: **hylätty, hyväksytty ja kunniamaininnalla hyväksytty**. Vain poikkeuksellisen korkeatasoisesta väitöskirjasta annetaan arvosana kunniamaininnalla hyväksytty. Kaikilta asiantuntijoilta (esitarkastajat ja vastaväittäjä) pyydetään arvosanaehdotusta lausunnon yhteydessä. Kunniamainintaa voidaan ehdottaa väitöskirjalle, joka valtakunnallisesti kuuluu oppialansa parhaimmiston (parhaaseen 5–10 %:iin) ja jossa väittelijän oma innovatiivinen panos on huomattavan suuri. Johtokunta hyväksyy väitöskirjan vastaväittäjän ja esitarkastajien lausuntojen sekä arvosanaehdotuksen perusteella. Jos vastaväittäjä ja vähintään yksi esitarkastaja esittävät kunniamainintaa, johtokunta voi hyväksyä väitöskirjan kunniamaininnalla.

Virallisen vastaväittäjän tai virallisten vastaväittäjien kirjallinen tarkastuslausunto väitöskirjasta toimitetaan johtokunnalle ja väittelijälle. Vastaväittäjän lausunto tulee toimittaa yksikölle kahden kuukauden kuluessa väitöksestä. Tekijällä on oikeus antaa vastineensa tarkastajan lausunnosta (Yliopistolaki 558/2009, 44 §).

Kirjallisessa tarkastuslausunnossaan vastaväittäjän tulee ottaa huomioon myös ne seikat, joita väitöstilaisuuden yleisöpuheenvuoroissa esitetyt huomautukset ovat väitöskirjasta tuoneet ilmi.

6 VÄITÖSTILAISUUS

Väitöstilaisuudesta sopiminen

Väittelijän tulee heti sovittuaan kustoksen ja vastaväittäjän kanssa väitöspäivästä ilmoittaa se myös yksikköön, jotta väitöskirjan julkisesta esillepanosta määräajaksi (10 vrk) voidaan huolehtia ja varautua väitöskirjan virallisen jakelun vaatimiin järjestelyihin.

Väittelijä huolehtii itse luentosalin varaamisesta väitöstilaisuutta varten. Käytettävissä ovat Arvo-rakennuksen, B-rakennuksen, Finn-Medin luentosalit, T-rakennuksen ja PSHP:n M-rakennus sekä muut yliopiston luentosalit. Väitösten tulee pääsääntöisesti tapahtua Tampereen yliopiston tai Pirkanmaan sairaanhoitopiirin hallinnoimissa tiloissa Tampereella. Poikkeuksena väitöstilaisuus voidaan johtajan päätöksellä pitää muualla mikäli työ liittyy Tampereen yliopiston Tampereen ulkopuolella olevaan toimipisteeseen, joissa on myös kyseisen alan opetus- ja tutkimustoimintaa.

Tarkastuksen julkisuus

Väitöskirja on tarkastettava julkisesti. Julkisella väitöstilaisuudella on ainakin kolme selvästi erottuvaa tehtävää:

1. Se tarjoaa tilaisuuden julkisesti ja mahdollisimman luotettavalla tavalla tarkastaa, että väittelijä on itse laatinut opinnäytteen, joka vastaa tieteelliseltä tasoltaan väitöskirjoille yleensä asetettavia vaatimuksia.
2. Se tarjoaa viralliselle vastaväittäjälle (tai vastaväittäjille), niille, jotka virkansa puolesta joutuvat väitöskirjaa arvostelemaan sekä muille aiheesta kiinnostuneille henkilöille tilaisuuden perehtyä perusteellisesti väitöskirjan sisältöön kuuntelemalla, esittämällä huomautuksia ja kysymyksiä sekä keskustelemalla tekijän kanssa.
3. Se tarjoaa tilaisuuden yliopiston arkisesta työstä hieman poikkeavalla ja sitä näkyvämmällä tavalla julkistaa saavutettuja tutkimustuloksia.

Väitöstilaisuudessa noudatettavat muodot

Väitöstilaisuuksissa noudatetaan tiettyjä vakiintuneita tapoja ja muotoja. Ne täydentävät säännöksissä olevia väitöskirjan tarkastusta koskevia virallisia määräyksiä. Perinteiset tavat luonnollisesti muuttuvat ajan kuluessa. Väitöksen päähenkilöiden on syytä neuvotella keskenään ja sopia noudatettavista muodollisuuksista.

Pukeutuminen

Vanhan tavan mukaan väittelijä, kustos ja vastaväittäjä käyttävät frakkia ja mustia liivejä (tai univormua ilman kunniamerkkejä), naiset vastaavasti mustaa aamupäiväpukua ilman hattua. Frakin sijasta voidaan käyttää myös tummaa pukua vastaväittäjän ja kustoksen suostumuksella. Lisäksi on mahdollista, että väittelijä, vastaväittäjä ja kustos pukeutuvat erityisiin väittelyviittoihin, joita Tampereen yliopisto on teettänyt tätä tarkoitusta varten. Kustos ja vastaväittäjä pitävät tohtorin hatun kädessään sisään astuessaan ja salista poistuessaan.

Sisääntulo ja väitöksen avaus

Väitöstilaisuuteen saapuvat asianomaiset siten, että ensin astuu sisään väittelijä, sitten kustos ja viimeisenä vastaväittäjä. Väittelijä asettuu kustoksen vasemmalle ja vastaväittäjä oikealle puolelle. Kun kaikki ovat asettuneet paikoilleen, kustos avaa väitöstilaisuuden lausuen: "Tampereen yliopiston terveystieteiden yksikön määräämänä kustoksena julistan NN:n väitöksen alkaneeksi." Kustos toivottaa kuulijat tervetulleiksi väitöstilaisuuteen, jonka aihepiirin hän esittelee lyhyesti. Hän esittelee yleisölle myös väittelijän ja vastaväittäjän. Sen jälkeen kustos ja vastaväittäjä istuutuvat.

Lectio praecursoria

Väittelijä pitää seisaaltaan lectio praecursoria -esitelmänsä, joka kestää 15–20 minuuttia. Tämä johdantoluento käsittelee väitöskirjaan liittyvää aihepiiriä, ei kuitenkaan esitele väitöskirjaksi aiottua tutkimustyötä sinänsä. Kuulijoita tervehditään järjestyksessä: "Arvoisa kustos, arvoisa vastaväittäjä, arvoisat kuulijat." Väittelijä voi tässä yhteydessä, mikäli hän haluaa, esim. jonkun yleisön joukossa istuvan henkilön avustuksella jakaa yleisölle johdantoluennon tekstin, painovirheluettelon tai muuta väitöskirjaan liittyvää aineistoa. Ulkomaalaiselle vastaväittäjälle annetaan käänös lectio praecursoriasta, mikäli se pidetään suomen kielellä. Johdantoluennon päätyttyä väittelijä lausuu: "Pyydän Teitä, arvoisa professori NN (dosentti NN jne.) yksikön määräämänä vastaväittäjänä esittämään ne muistutukset, joihin katsotte väitöskirjani antavan aiheita."

Vastaväittäjä esittää seisaaltaan lyhyen lausunnon, jossa hän koskettelee väitöskirjan aihepiirin asemaa ja merkitystä tieteessä ym. samantapaisia yleisluontoisia kysymyksiä. Lausunnon jälkeen vastaväittäjä ja väittelijä istuutuvat. Jos vastaväittäjiä on useampia, esittää vain ensimmäinen heistä tällaisen yleisen lausunnon.

Johdantoluento ja väitöstilaisuus voidaan pitää suomen, ruotsin tai väitöskirjan kirjoituskielellä tai myös muulla yksikön hyväksymällä kielellä.

Väitöskirjan tarkastus

Varsinaisen tarkastuksen alkupuolella vastaväittäjä yleensä kohdistaa ensin huomionsa metodisiin ja yleisiin kysymyksiin, minkä jälkeen seuraa yksityiskohtainen tarkastus. Jos vastaväittäjiä on useampia, voivat he sopia keskenään esiintymisjärjestyksestä ja työnjaosta sekä osallistua keskusteluun yhden vastaväittäjän esille ottamasta kysymyksestä.

Väitöstilaisuus ei saa kestää kuutta tuntia kauempaa. Väitös voidaan keskeyttää virkistystaukoja varten, jotka kustos ilmoittaa.

Lopuksi vastaväittäjä esittää seisaalleen nousten loppulausunnon, jota väittelijä kuuntelee seisaaltaan.

Kun vastaväittäjä ilmoittaa oman tarkastuksensa päättyneen, väittelijä esittää seisaaltaan kiitoksensa vastaväittäjälle. Sen jälkeen hän kääntyy yleisön puoleen ja lausuu: "Tämän jälkeen pyydän niitä, jotka haluavat esittää väitöskirjaani koskevia kysymyksiä tai kommentteja, pyytämään puheenvuoron kustokselta." Tällöin kustos kehottaa yleisöä esittämään kysymyksiä tai kommentteja väitöskirjasta. Mikäli julkisessa tarkastuksessa väitöskirjaa vastaan tehdään väitöskirjan hyväksymistä koskeva muistutus, se tulee jättää kirjallisena johtokunnalle.

Kustos päättää tilaisuuden lausuen: "Väitöstilaisuus on päättynyt."

Väitöstilaisuudesta poistuminen tapahtuu päinvastaisessa järjestyksessä kuin sisääntulo.

7 LISENSIAATINTUTKIMUSTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Lisensiaatin tutkinnossa opiskelijan tulee osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimusalaansa sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä. Väitöskirjaa koskevia määräyksiä voidaan noudattaa myös lisensiaatintutkimuksessa soveltuvien osin.

Lisensiaatintutkimukseksi voidaan hyväksyä myös useita yhtenäisen kokonaisuuden muodostavia tieteellisiä julkaisuja tai julkaistaviksi tarkoitettuja käsikirjoituksia ja niistä laadittu yhteenveto (vrt. osajulkaisuväitöskirja), jossa esitetään tutkimuksen tavoitteet, menetelmät ja tulokset, tai muu vastaavat tieteelliset kriteerit täyttävä työ. Julkaisuihin voi kuulua yhteisjulkaisuja, jos tutkimuksen tekijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa.

Kun jatko-opiskelija katsoo lisensiaatintutkimuksen olevan valmis tarkastettavaksi, hän toimittaa jatkokoulutustoimikunnalle:

1. Lisensiaatintutkimuksen kolmena kappaleena.
2. Tiivistelmän, jonka pituus on 1–2 sivua. Tiivistelmä toimitetaan suomeksi ja englanniksi ja mikäli tutkimuksen kieli on jokin muu, myös tutkimuksen kielellä.
3. Ehdotuksen lisensiaatintutkimuksen tarkastajiksi.

Jatkokoulutustoimikunnan esityksen perusteella johtaja määrää työlle kaksi tarkastajaa, joiden tulee antaa tutkimuksesta perusteltu kirjallinen lausunto sen jälkeen kun lisensiaatintutkimus on tarkastettu lisensiaattiseminaarissa. Tarkastus tulee suorittaa kahden kuukauden sisällä. Toinen tarkastaja voi olla työn ohjaaja.

Tarkastajien tulee ennen lausunnon antamista neuvotella lisensiaatintutkimuksen tekijän kanssa haivaitsemistaan mahdollisista puutteista ja korjausehdotuksista. Tarkastajien lausunnot toimitetaan yksikköön ja tutkimuksen tekijälle. Tarkastajien lausunnot käsitellään ensin jatkokoulutustoimikunnassa ja sen jälkeen johtokunta arvostelee lisensiaatintutkimuksen ja päättää siitä annettavasta arvolauseesta tarkastajien lausuntojen perusteella. Tekijällä on oikeus antaa vastineensa tarkastajan lausunnosta (Yliopistolaki 558/2009, 44 §).

Lisensiaatintutkimusta arvosteltaessa käytetään asteikkoa *approbatur*, *lubenter approbatur*, *non sine laude approbatur*, *cum laude approbatur*, *magna cum laude approbatur*, *eximia cum laude approbatur* ja *laudatur*.

8 TIETEELLINEN JATKOKOULUTUSTOIMIKUNTA

Yksikössä on jatkokoulutustoimikunta, jonka toimikausi on sama kuin johtokunnan, eli kolme vuotta. Toimikuntaan kuuluu 10–12 varsinaista jäsentä, joista kahden tulee olla jatko-opiskelijoita ja muilla tulee olla vähintään dosentin arvo sekä jokaiselle jäsenelle varajäsenet. Jatkokoulutustoimikunta kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa.

Jatkokoulutustoimikunnan tehtävät:

- tieteellisten jatkotutkintojen rakenteellinen ja sisällöllinen kehittäminen
- jatko-opinnoiksi aiottujen teoreettisen koulutuksen opintojaksojen sisältöjen hyväksyminen
- jatkotutkintojen suorittamisoikeuteen liittyvät kysymykset
- jatko-opiskelijoiden opintosuunnitelmien seuranta- ja rekisteröintitehtävät
- tutkintoihin sisältyvän koulutuksen valvonta

sekä väitöskirja-asioiden osalta:

- väitöskirjatyön tutkimussuunnitelman hyväksyminen
- väitöskirjatyön ohjaajan/ohjaajien, seurantaryhmän sekä oppialan rekisteröinti
- kannan ottaminen työn muotoon, laajuuteen sekä väitöskirjaksi sopivuuteen
- esitarkastajien ehdottaminen johtokunnalle
- painatusluvan esittäminen esitarkastuslausuntojen perusteella (delegoitu puheenjohtajalle)
- vastaväittäjän ja kustoksen ehdottaminen johtokunnalle (delegoitu puheenjohtajalle)
- esitysten tekeminen väitöskirjan hyväksymisestä tai hylkäämisestä sekä väitöskirjasta annettavasta arvolauseesta (delegoitu puheenjohtajalle)
- väittelijän oikeusturvakysymysten ja mahdollisten työn ohjaajan ja tekijän välille syntyvien erimielisyyksien käsittely
- jatko-opiskelijoiden rekisterimuutokset mm. koskien ohjaaja-, seurantaryhmän jäsen -, tai oppiala muutoksia (delegoitu puheenjohtajalle)

Ajan tasalla olevat jatkokoulutustoimikunnan kokousajat sekä toimikunnan puheenjohtajan ja sihteerin yhteystiedot löytyvät:

<http://www.uta.fi/hes/esittely/hallintojajohtaminen/toimikunnat.html>

9 TUTKIJAKOULUT (GRADUATE SCHOOLS)

Nykyisten tiede- ja koulutuspoliittisten linjausten mukaisesti tapahtuvat väitöskirjaan tähtäävät jatko-opinnot yhä enenevässä määrin tutkijakoulujen (Graduate School) puitteissa. Kansainvälisen yhdenmukaistamisen lisäksi tutkijakoulujärjestelmän avulla pyritään kehittämään teoreettista ja käytännöllistä tieteellistä jatkokoulutusta sekä tehostamaan ja nopeuttamaan väitöskirjatyön valmistamista. Tutkijakouluilla on käytettävissään virkoja, jotka mahdollistavat jatko-opiskelijan täysipäiväisen omistautumisen väitöskirjatyöhön palkattuna tutkijana, sekä opiskelijavaihtoon ja kokousmatkoihin varattuja määrärahoja. Tutkijaopiskelijapaikat täytetään julkisen haun perusteella. Tutkijan uraa harkitsevien jatko-opiskelijoiden kannattaakin hakeutua tutkijakoulun piiriin. Mitään estettä väitöskirjan tekemiselle tämän järjestelmän ulkopuolella ei silti edelleenkään ole. Useimpiin tutkijakoulujen järjestämiin kursseihin, seminaareihin ja muihin toimintoihin voivat osallistua kaikki jatko-opiskelijat.

Tampereen yliopistossa Kaupin kampuksella toimii kaksi Tampereen yliopiston hallinnoimaa tutkijakoulua

Tampereen yliopiston biolääketieteen ja bioteknologian tutkijakoulu TGSBB, josta lisätietoja tutkijakoulun kotisivuilta osoitteesta: <http://www.uta.fi/ibt/tgpbb/index.php>

Doctoral Programs in Public Health, Kansanterveyden tutkijakoulu DPPH, josta lisätietoja osoitteessa: <http://www.uta.fi/laitokset/tsph/DPPH/>

Näiden valtakunnallisesti toimivien tutkijakoulujen lisäksi Tampereen yliopiston lääketieteen yksikössä toimii väitöskirjaa tekeville lääketieteen opiskelijoille suunnattu lääketieteen tutkijakoulutusohjelma. Ohjelma järjestää luento- ja pienryhmäkursseja ja seminaareja tieteellisen työn perusteista ja yleisistä terveystieteellisistä tutkimusmenetelmistä. Lisätietoja saa ohjelman internet kotisivulta: <http://www.uta.fi/med/opiskelu/laaketieteenyksikontutkijalinja.html>

Tampereen yliopiston Kaupin kampuksen yksiköt ovat mukana myös useissa jonkin muun yliopiston kautta koordinoitavissa tutkijakouluissa. Näitä ovat esimerkiksi

Biomateriaali ja kudosteknologia -tutkijakoulu BGS
<http://www.helsinki.fi/science/bgs/>

Drug Discovery Graduate School, DDGS
<http://ddgs.utu.fi/>

Hoitotieteen valtakunnallinen tutkijakoulu
<http://www.med.utu.fi/hoitotiede/tutkijakoulu/>

Ikääntyminen, hyvinvointi ja teknologia -tutkijakoulu
<https://www.jyu.fi/sport/laitokset/tutkimusyksikot/sgt/tutkijakoulu/>

Sosiaali- ja terveystieteiden, hallinnon ja talouden tutkijakoulu
<http://www.uef.fi/stj/tutkijakoulu>

Tuki- ja liikuntaelämistön sairauksien tutkijakoulu TULES
<http://tbgs.utu.fi>

Valtakunnallinen kliininen tutkijakoulu VKTK
<http://www.vktk.fi/>

kirsiltä

9 SUOMEN AKATEMIAN RAHOITTAMAT TOHTORIOHJELMAT (DOCTORAL PROGRAMS)

Tampereen yliopistossa toimii tutkijakoulu (graduate school), jota johtaa tutkimuksesta vastaava rehtori ja sen kaikille Tampereen yliopiston jatko-opiskelijoille tarkoitettu yhteisestä jatkokoulu-

tuksesta vastaa tutkijakoulun professori. Yliopiston yhteisiin tohtoriopintoihin sisältyy tieteenfilosofian, tieteellisen argumentaation ja tutkimusetiikan, tutkimusmenetelmien ja metodologian opetusta sekä opetus- ja ohjaustaitoja ja tutkija- ja työelämätaitoja käsitteleviä kursseja

Suomen Akatemia rahoittaa tieteenalakohtaisia tohtoriohjelmiä, joista useimmat ovat valtakunnallisia verkostoja. Niillä on palkallisia tohtorikoulutettavan paikkoja, jotka on tarkoitettu täysipäiväiseen väitöskirjatyöhön omistautumiseen. Tohtorikoulutettavien paikat täytetään avoimen haun kautta. Tohtoriohjelmat järjestävät sekä oppialan sisältöalueisiin liittyviä kursseja että menetelmäopetusta. Lisäksi tohtoriohjelmat jakavat rahoitusta kotimaisiin ja ulkomaisiin kursseihin osallistumiseen ja vierailuihin.

Tohtoriohjelmaan voi liittyä, mikäli on yksikön virallinen jatko-opiskelija. Useimpiin tohtoriohjelmien järjestämiin kursseihin, seminaareihin ja muihin toimintoihin voivat osallistua kaikki jatko-opiskelijat.

Terveystieteiden yksikössä toimii yksi Tampereen yliopiston hallinnoima valtakunnallinen tohtoriohjelma

Doctoral Programs in Public Health, Kansanterveyden tohtoriohjelma DPPH, josta lisätietoja osoitteessa: <http://www.uta.fi/laitokset/tsph/DPPH/>

Terveystieteiden yksikkö on mukana myös seuraavissa tohtoriohjelmissa:

Hoitotieteen valtakunnallinen tutkijakoulu

<http://www.med.utu.fi/hoitotiede/tutkijakoulu/>

Sosiaali- ja terveystieteiden, hallinnon ja talouden tutkijakoulu

<http://www.uef.fi/stj/tutkijakoulu> en tiedä jatkuuko tämä ensi vuonna???

Tuki- ja liikuntaelämätieteiden sairauksien tutkijakoulu TULES

<http://tbgs.utu.fi>

Käyttäjälähtöisen teknologian tutkijakoulu (Doctoral Program in User-Centered Information Technology)

<http://www.cs.uta.fi/ucit/>

10 TIETOA APURAHOISTA

Suomen Akatemia:

<http://www.aka.fi>

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin tutkimusrahasato:

<http://www.pshp.fi/default.aspx?nodeid=10072&contentlan=1>

Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen, CIMO:n apurahaohjelmat:

<http://www.cimo.fi>

Suomen Kulttuurirahaston apurahat,

Suomen Akatemian apurahat,

Suomen ylioppilaskuntien liiton (SYL) julkaisema Apurahat ja opintotuki -julkaisu:

<http://www.uta.fi/opiskelu/apurahat>

Turun yliopiston ylläpitämä tutkimusrahoitusrekisteri sisältää perustiedot yli 500 eri tieteenalojen tutkimustoiminnan rahoittajasta: <http://www.utu.fi/hallinto/tutkimuspalvelut/turatiedotus.htm>

Tietoa Teknologian kehittämiskeskus Tekesin tutkimusrahoituksesta:

<http://www.tekes.fi>

Opetusministeriön kotisivulta löytyy tietoa valtionavustuksista ja apurahoista:

<http://www.minedu.fi>

Cordisin (Community Research and Development Information Service) kotisivulla on tietoa EU - ohjelmista:

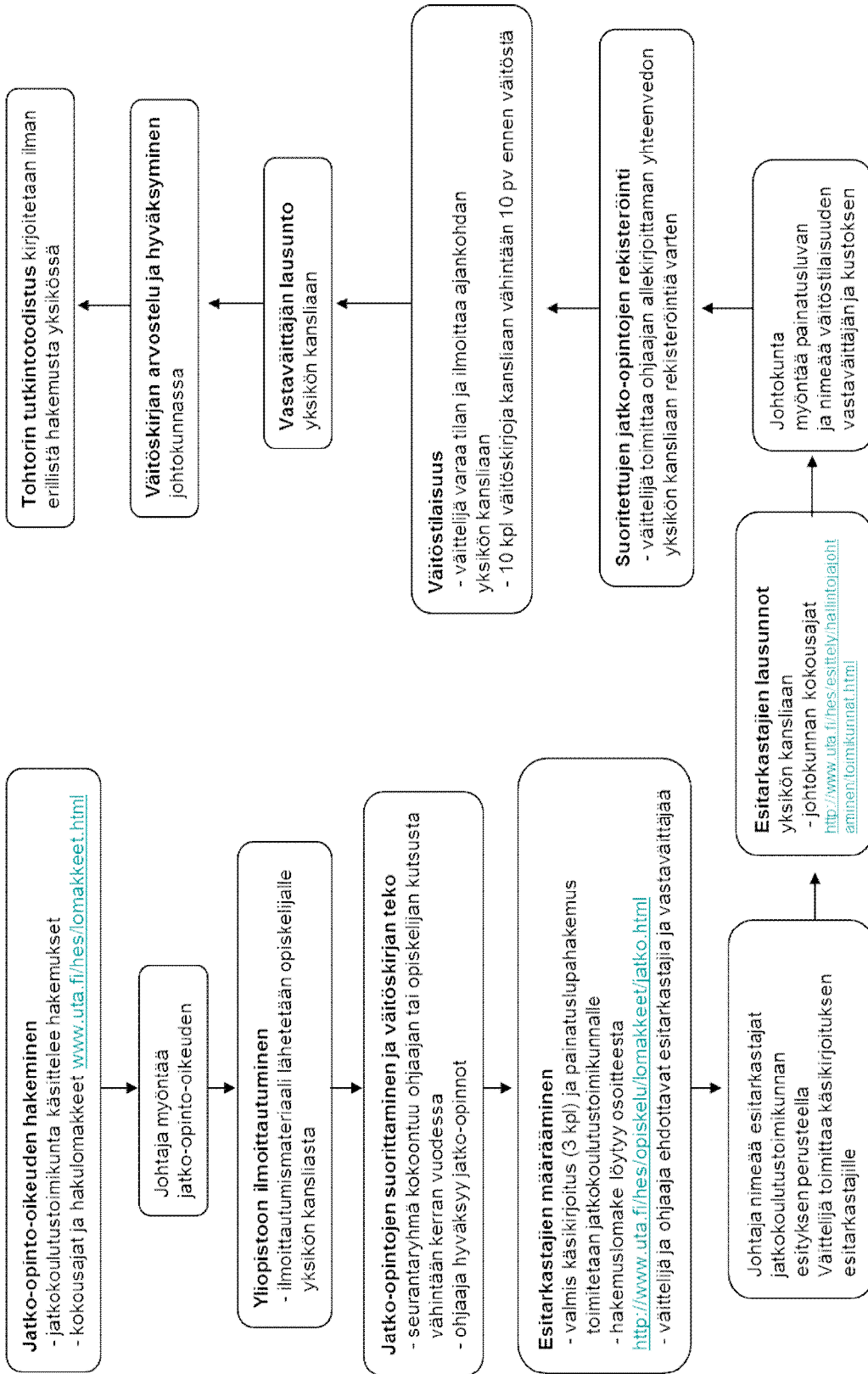
<http://www.cordis.lu>

Fulbright Centerin kotisivuilta saa tietoa stipendeistä ja opiskelusta USA:ssa:

<http://www.fulbright.fi>

Tämän oppaan määräykset astuvat voimaan 1.5.2010.

HENKILÖKOHTAINEN JATKO-OPINTOSUUNNITELMA

Henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma on osa opinto-oikeushakemusta, joka käsitellään jatko-koulutustoimikunnassa. Esitys jatko-opintosuunnitelmasta voi olla vapaamuotoinen, mutta sen tulee noudattaa pysyväismääräyksiä tutkintojen teoreettisesta koulutuksesta.

Kaupin kampuksella järjestettävästä tohtorin tutkintoon soveltuvasta teoreettisesta koulutuksesta ja kursseista löytyy ajan tasalla olevat tiedot osoitteesta:

<http://www.uta.fi/hes/tutkimus/tieteellinenjatkokoulutus/Jatkokoulutuskurssit.html>

Henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma toimitetaan eriteltynä oheisen mallin mukaisesti opinto-oikeushakemuksen liitteenä.

Malleja:

Jatko-opintosuunnitelma lääketieteen tohtorin tutkinnon teoreettisesta koulutuksesta			Jatko-opintosuunnitelma filosofian / terveystieteiden tohtorin / lisensiaatin tutkinnon teoreettisesta koulutuksesta (Huom.! Hoitotieteessä noudatetaan oppaan kohdan 3.3 rakennetta)		
Nimi			Nimi		
<u>Yleiskoulutus:</u>			<u>Pääaineen jatko-opinnot ja tutkijaseminaarit:</u>		
Kurssin nimi	Suunniteltu ajankohta	op-määrä	Kurssin nimi	Suunniteltu ajankohta	op-määrä
Esimerkiksi:			Esimerkiksi:		
- Tieteellinen viestintä	- II -	- II -	- Tieteellinen viestintä	- II -	- II -
- Course on Cell and Tissue Culture	- II -	- II -	- Tutkijan työpaja	- II -	- II -
- Kliinisen tutkimustyön kurssi	- II -	- II -	- Epidemiology I	- II -	- II -
- Tutkijan työpaja	- II -	- II -	- Valtakunnallisen tai kansainvälisen tieteellisen kokouksen nimi, ajankohta sekä opintopistemäärä, joka neuvotellaan ohjaajan kanssa		
- jne.			- jne.		
<u>Tieteenalakohtainen koulutus:</u>			<u>Sivuaineiden opinnot:</u>		
Esimerkiksi:			- sivuaineopintoina suoritetaan ohjaajan kanssa soveltavia aine- ja/tai syventävien opintojen tasoisia opintojaksoja ja -kokonaisuuksia tutkimusalalta tai siihen läheisesti liittyviltä tutkimusaloilta		
- Valtakunnallisen tai kansainvälisen tieteellisen kokouksen nimi, ajankohta sekä opintopistemäärä, joka neuvotellaan ohjaajan kanssa			- jne.		
- Yksikön omat seminaarisarjat jatko-opiskelijoille, aika, opintopistemäärä					
- Kliinikkameetingit (erikoislääkärikoulutus), aika, opintopistemäärä					
- Omaan tutkimusalaan liittyvät kurssit eriteltynä kuten yllä on esitetty					
- jne.					
Päiväys ja ohjaajan allekirjoitus			Päiväys ja ohjaajan allekirjoitus		

- valtakunnalliset tai kansainväliset tieteelliset kokoukset
- 1 päivän kokous, jossa posteriesitys 1 op
- 1 päivän kokous, jossa suullinen esitelmä 2 op
- 2-3 päivän kokous 1 op
- 4-5 päivän kokous 2 op
- erikoislääkärin tutkinto
- eriteltynä erikoislääkärin tutkintoon sisältyvää koulutusta voidaan hyväksyä enintään 8 opintopistettä ko. kliinisen alan väitöskirjassa
- TtT- ja FT-tutkintoihin voidaan ohjaajan hyväksymänä sisällyttää korkeintaan 8 op laajuisesti yliopistotasoisesta opetuksesta saatuja opintosuorituksia.
- yksikön järjestämät jatkokoulutusseminaarit niiden laajuuksien mukaisesti tieteen- ja tutkimus- alakohtainen kirjallisuus, kuulustelut ja esseet niiden laajuuksien mukaisesti; muut tieteelliset artikkelit enintään 2op/artikkeli

Hoitotieteen tieteellisen jatkokoulutuksen aloitusta suunnitteleville

Hoitotieteen tieteellisen jatkokoulutuksen opiskelijat valitaan ns. orientoivan opiskeluvaiheen kokonaisuuden hyväksytyn suorittamisen jälkeen. Orientoiva opiskeluvaihe sisältää kolme osa-aluetta:

- 1) Yksikön professoreista ja dosenteista koostuva ryhmä käsittelee tutkimussuunnitelman, joka liittyy aihepiiriltään oppiaineen tutkimushankkeisiin, ja joka sisältää hakijan realistisen etenemissuunnitelman väitöskirjan tekovaiheista ja siitä miten aikoo hyödyntää tohtorin tutkinnon.
- 2) Yksilöllinen opiskelijan tekemä opintosuunnitelma jatkokoulutukselleen, josta käy ilmi sisällöt ja suoritusaikataulut.
- 3) Jatkokoulutustoimikunnalle laadittu hakemus liitteineen (lomakkeita saa opintoasianpäälliköltä tai osoitteesta: <http://www.uta.fi/hes/opiskelu/lomakkeet/jatko.html>). Hakemuksen jatkokoulutustoimikuntaan vie ohjaaja, neuvoteltuaan ensin jatkokoulutukseen pyrkivän kanssa.

Vuosittain jatkokoulutukseen ei ole tarkasti rajattua sisäänottoa, vaan sisäänotto on suhteessa ohjausresursseihin ja tutkimussuunnitelman tasoon.

Jatkokoulutettavat tekevät tutkimuksensa yksikön tutkimusprojekteissa. Tämä mahdollistaa opiskelijoille muun muassa haun valtakunnalliseen hoitotieteelliseen tutkijakouluun.

Päivi Åstedt-Kurki
Professori
050 595 4516
paivi.astedt-kurki@uta.fi

Eija Paavilainen
Professori
040 190 4079
eija.paavilainen@uta.fi

Tarja Suominen
Professori
050 574 9723
tarja.suominen@uta.fi

**TERVEYSTIETEIDEN YKSIKÖN TIETEELLISTEN JATKOTUTKINTOJEN
OPPIALAT**

Biometria
Epidemiologia
Gerontologia
Hoitotiede
Kansanterveystiede
Sosiaalipsykiatria
Sosiaali- ja terveystieteiden johtaminen
Terveystieteiden tutkimus
Terveystaloustiede
Työterveys

OHJEET VÄITÖSKIRJAN KIRJALLISUUSVIITTEISTÄ JA KIRJALLISUUSLUETTELOSTA

Tampereen yliopiston kirjastosta opiskelijat saavat maksutta käyttöönsä RefWorks-viitteidenhallintaohjelman, jolla voi koota oman viitetietokannan, tehdä lähdeluettelon ja kirjoittaa lähdeviitteet tekstiin.

RefWorks -ohjelmassa on valmiina satoja eri tieteellisten lehtien viittaustyyplejä, joista voi suositella esim. seuraavia: Harvard, APA 6th (American Psychological Association), Vancouver, Council of Science Editors CSE or Duodecim.

RefWorks- viitteidenhallintaohjelmaa voi käyttää mikäli julkaisusarja, jossa väitöskirja julkaistaan ei anna omia ohjeita.

<http://www.uta.fi/kirjasto/oppaat/refworks.html>

Internetsivujen viittaukset tulisi merkitä erikseen referenssiluetteloon:

Viittaukset internetsivuihin voidaan tehdä suoraan internetosoitteen mukaan, mikäli se on informatiivinen ja täysin jäljitettävissä. Viitteen loppuun laitetaan sulkuihin päivämäärä, jolloin viite on luettu. Lisäksi internetsivu tulostetaan paperille, mutta sitä ei liitetä työhön.

Artikkeleiden järjestys kirjallisuusluettelossa:

Fox (1966)
Fox (1977a)
Fox (1977b)
Fox (1988)
Fox and Brown (1959)
Fox and Brown (1980a)
Fox and Brown (1980b)
Fox and Wilson (1965)
Fox, Allen, Brown and Wilson (1977)
Fox, Brown and Wilson (1978a)
Fox, Wilson and Allen (1978b)
Fox, Allen, Brown, Carter and Wilson (1983)

VÄITÖSKIRJAN JULKAISEMINEN ACTA-SARJASSA

Julkaisutavan valinta

Väitöskirjan julkaisemiseen on useita vaihtoehtoja. Yleisin tapa on julkaista väitöskirja sähköisenä verkossa sarjassa **Acta Electronica Universitatis Tamperensis** ja sen lisäksi painattaa pieni määrä väitöskirjoja väitöstilaisuutta ja omaa käyttöä varten sarjassa **Acta Universitatis Tamperensis** tai valita painettavan väitöskirjan kustantajaksi muu kustantaja.

Yliopiston kotisivulla <http://www.uta.fi/kirjasto/tup/vaitosohjeet.html> on jatkuvasti päivitettävät ohjeet väitöskirjan julkaisemisesta sekä Acta-sarjojen julkaisuohjeet.

Acta-sarjojen toimitus on yliopiston pääkirjastossa Linnassa. Sarjoihin voi hakea väitöskirjan esitarkastusvaiheessa e-lomakkeella, johon kirjautuminen edellyttää peruspalvelutunnusta. Lomakkeella hyväksytään myös väitöskirjan julkaisemisen sopimusehdot.

Julkaisutuki

Yliopisto tukee väitöskirjan painamis- ja monistuskuluja siten, että kirjasto maksaa yksikön ja kirjaston jakelua varten tarvittavien väitöskirjojen painatuskulut. Tuki maksetaan Acta Universitatis Tamperensis -julkaisusarjan mustavalkoisen painotyön hinnaston mukaisena. Acta Universitatis Tamperensis -julkaisusarjassa väitöskirjansa julkaisevien ei tarvitse tehdä mitään tuen saadakseen, mutta muiden kustantajien kautta väitöskirjansa julkaisevat saavat tuen laskua vastaan. Tuen saamisen ehtona on se, että väittelijä antaa luvan julkaista väitöskirjansa verkossa sarjassa Acta Electronica Universitatis Tamperensis ja toimittaa sen kirjastoon pdf-muotoon tallennettuna.

Aikataulu ja kirjojen määrä

Väitöstilaisuus on yleisimmin 5 viikon kuluttua siitä, kun väitöskirja on saanut johtokunnan päätöksestä painatusluvan. Acta-sarjassa julkaistaessa painatukseen tulee varata **35 päivää ennen väitöstilaisuutta**. Aikataulu on ehdoton. Tämä aika tarvitaan oikovedosprosessiin, väitöskirjan painatukseen ja nähtävilläoloon. Muualla painettaessa voi aikataulu olla erilainen ja se on sovittava kustantajan kanssa.

Lisätietoja aikatauluun liittyvistä asioista saa yksikön kansliasta, yhteystiedot osoitteesta: <http://www.uta.fi/hes/opiskelu/tieteellinenjatkokoulutus.html>

Acta-sarjassa julkaistaessa kirjapaino huolehtii yksikölle tulevien kirjojen lähettämisestä kansliaan (10 kpl) ja kirjastoon. Väittelijä ilmoittaa sarjahakemuslomakkeella osoitteen, johon omat kirjasi toimitetaan, tai voi ilmoittaa hakevansa ne suoraan painosta. Paino toimittaa väittelijän omat kirjat yliopiston sisäiseen osoitteeseen veloitusetta. Postitse tai muulla tavoin lähetettävistä kirjoista peritään taksan mukainen posti- tai rahtimaksu. Jos väittelijä haluaa, että väitöstilaisuudessa jaetaan väitöskirjoja, tulee väittelijän painattaa omalla kustannuksellaan tätä jakelua varten tarvittavat kirjat ja huolehtia niiden toimittamisesta väitöspaikalle.

Mikäli väitöskirja julkaistaan muualla kuin Acta-sarjassa, väittelijä huolehtii siitä, että yksikkö saa 10 kpl väitöskirjoja. Näissä tapauksissa yksikkö huolehtii väitöskirjojen lähettämisestä kirjastoon (3 kpl).

Acta-sarjan väitöskirjojen yleisin painos on 100 kirjaa. Yksikkö- ja kirjastojakelu sekä myyntiä varten painettavat kirjat on yhteensä yleisimmin 30 kirjaa, jolloin muun osan painoksesta väittelijä on tilannut henkilökohtaiseen käyttöönsä.

Acta-sarjojen julkaisuohjeet

Tekijänoikeusasiat ja julkaisuluvat

Kirjasto tekee väittelijän kanssa julkaisusopimuksen saatuaan väittelijän sarjahakemuslomakkeen. Sopimuksessa väittelijä antaa yliopistolle luvan julkaista väitöskirjansa käsikirjoituksen Acta Universitatis Tamperensis ja/tai Acta Electronica Universitatis Tamperensis -julkaisusarjassa. Muut oikeudet väitöskirjaan jäävät väittelijälle, Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että väittelijä voi sopia muiden kustantajien kanssa väitöskirjansa julkaisemisesta muunneltuna, lyhennettynä, käännökseenä jne.

Väittelijä vastaa väitöskirjan sisällöstä ja oikeuksistaan siihen. Väittelijällä tulee olla täydellinen tekijänoikeus väitöskirjaan sisällytettyyn kuva-, taulukko- tms. aineistoon tai hän on hankkinut aineistoon julkaisuluvan sekä painettavaa että verkkojulkaisua varten. Väittelijän on myös varmistettava, että väitöskirjatyössä käytettyjen tietokoneohjelmien tekijänoikeusasiat ovat oikeudellisesti moitteettomat.

Artikkeliväitöskirjan tekijä varmistaa, että hänellä on lupa julkaista artikkelit sekä **painettavassa** että **verkossa julkaistavassa** väitöskirjassa. Paras ja nopein tapa pyytää lupa, on käyttää kustantajan lomaketta. Esimerkkinä <http://www.elsevier.com/locate/permissions>. Sähköpostia tai faksia voi myös käyttää, jos kustantajalla ei ole lomaketta. Lupapyyntö on tällöin vapaamuotoinen. Mallikirje löytyy julkaisuohjeista.

Useimmat kansainväliset kustantajat antavat tekijöille luvan julkaista väitöskirjassa myös julkaisemattoman artikkelin, pre print (versio, joka ei ole käynyt läpi vertaisarviointia) tai post print (arvioijien kommenttien perusteella muokattu tekijän viimeinen versio, jota kustantaja ei ole vielä taittanut). Kustantajan copyright-käytännöstä voi löytyä tietoa myös Nottinghamin yliopiston ylläpitämästä SHERPA/RoMEO-verkkopalvelusta.

Kirjapaino

Acta Universitatis Tamperensis -julkaisusarjan kirjapaino on Tampereen Yliopistopaino Oy Juvenes Print.

Käsikirjoitus kirjastoon

Acta-sarjassa julkaiseva väittelijä toimittaa väitöskirjan pdf-muodossa kirjastoon **35 päivää ennen väitöstilaisuutta**. Aikataulu on ehdoton. Tämä aika tarvitaan oikovedosprosessiin, väitöskirjan painatukseen ja nähtävilläoloon. Myös artikkelit toimitetaan pdf-muodossa kukin artikkeli omana pdf-tiedostonaan tai hyvälaatuisina printteinä. Väitöskirjan tulee olla sisällöllisesti ja teknisesti valmis eli taitettu (sivutettu) ja hyvin oikoluettu. Mahdollisten kuvien ja taulukoiden on sisällyttävä tiedostoon. Väitöskirjalla tulee olla yksikön johtokunnan myöntämä painatuslupa (tai lupa on juuri tulossa).

Kirjaston kaikkien osastojen asiakaspalvelukoneissa on Adobe Acrobat -ohjelma, jolla Word- ym. tekstinkäsittelyohjelmalla tehdyn väitöskirjan voi tallentaa pdf-muotoon. Myös tietokonehuokissa on PDF-XChange 3-ohjelma, jolla käännökseen voi tehdä.

Ohje pdf-tallenteen tekemiseksi löytyy osoitteesta: <http://www.uta.fi/kirjasto/oppaat/PDF-ohje.html>.

Käytäntöjä ja kirjoitusohjeita

Acta-sarjan koko on B5. Sarjan kansi, ensimmäinen sivu (nimiö) ja sen kääntöpuoli (sivu 2) sekä irtolehti ovat kaikissa sarjan kirjoissa yhteneväiset. Ne tehdään kirjastossa ja lähetetään väittelijälle oikoluettavaksi. **Väittelijän teksti alkaa sivulta 3** (oikeanpuoleinen sivu). Sivulla 3 on yleensä omistus tai sisällysluettelo eikä sivunumeroa välttämättä merkitä näkyviin. Alkusivut on kuitenkin

laskettava sivunumerointiin mukaan, jotta kirjan sivumäärä tulee oikeaksi. Kirjastossa annetaan kirjalle ja verkkojulkaisulle sarja- ja ISBN-numerot.

Väitöskirjaa työstetään yleensä koossa A4 ja se voidaan myös viimeistellä tähän kokoon. Kirjapainossa työ pienennetään kokoon B5. Myös Acta-sarjan mallipohja, jota väittelijä voi halutessaan käyttää, on laadittu kokoon A4 ja siinä on valmiiksi valittuna marginaalit, tekstityylit ja fonttikoot. Mallipohjassa on valmiina myös sisällysluettelo ja sivunumerointi.

Mikäli mallipohjaa ei käytetä, voi valita tekstin fonttikooksi esimerkiksi 12 pt (Times New Roman), joka on luettava pienennettynäkin sekä riviväliksi ainakin 1,5. Väitöskirjan sivunumerot voidaan sijoittaa alas keskelle. Marginaaleilla ei ole merkitystä verkkojulkaisussa ja painettavaan kirjaan ne asemoidaan kirjapainossa. Artikkeliväitöskirjan artikkelit erotetaan toisistaan sivun ulkoreunaan kirjapainossa lisättävällä numeroidulla harmaalla neliöllä.

Väittelijä lähettää kirjastoon seuraavat tiedot joko jo sarjahakemuslomakkeella tai myöhemmin heti, kun tiedot ovat käytettävissä:

- irtolehdelle tuleva ilmoitus väitöstilaisuudesta
- mahdollisten yhteistyökumppaneiden nimet
- ohjaajan ja esitarkastajien nimet

Kirjasto huolehtii väitöskirjan toimittamisesta sekä kirjapainoon että verkkoon. Kirjapaino lähettää väittelijälle oikovedoksen. Kirja painetaan vasta sen jälkeen, kun väittelijä on hyväksynyt oikovedoksen. Kirjapaino perii korvauksen, mikäli väittelijä korjaa työtään kirjapainovaiheessa ja väitöskirjasta on lähetettävä toinen vedos.

Suomenkieliseen väitöskirjaan liitetään tiivistelmä englanniksi.

Väitöskirjan myynti

Tiedekirjakauppa, TAJU myy Acta-sarjan väitöskirjoja, ottaa tarvittaessa lisäpainoksia ja toimittaa väitöskirjoja myytäväksi myös muille kirjakaupoille kysynnän mukaan. Tiedekirjakauppa TAJU on yliopiston kampuksella osoitteessa Kalevantie 5.

Yhteystiedot

Acta-sarjan toimitus

Outi Sisättö (yleisneuvonta, sopimus- ja tekijäoikeusasiat)

- **puhelin:** 040 190 4277
- **sähköposti:** acta@uta.fi
- **osoite:**
Tampereen yliopisto
Acta-sarjat
PL 617
33014 Tampereen yliopisto
- **sisäinen posti:** Outi Sisättö, LINNA 4087
- **käyntiosoite:**
LINNA kirjasto
Kalevantie 5, huone 4087

Soile Levälahti (paino- ja verkkojulkaiseminen)

- **puhelin:** 040 190 4264
- **sähköposti:** acta@uta.fi
- **osoite:**
Tampereen yliopisto
Acta-sarjat
PL 617
33014 Tampereen yliopisto
- **sisäinen posti:** Soile Levälahti, LINNA 4088
- **käyntiosoite:**
LINNA kirjasto
Kalevantie 5, huone 4088

Tampereen Yliopistopaino Oy Juvenes Print

- **osoite:**
Naulakatu 2
33100 Tampere
- **puhelin:** (03) 3551 6597
- **yhteyshenkilöt:**
Asiakaspalvelu (03) 3551 6597
Timo Peltoniemi (toimitusjohtaja) 020 756 8682

TAJU, Tiedekirjakauppa

- PL 617
33014 TAMPEREEN YLIOPISTO
- **puhelin:** 040 190 9800
- **sähköposti:** taju@uta.fi
- **www-osoite:** <http://www.uta.fi/kirjasto/tup/taju.html>
- **verkkokirjakauppa:** <http://granum.uta.fi>
- **käyntiosoite:**
Kalevantie 5
33100 Tampere

